

JMG

Kandidatuppsats i journalistik

HT 2017

Institutionen för journalistik, medier och kommunikation

Göteborgs Universitet

“Måste vi flytta nu?”

En kvalitativ innehållsanalys om vad som skrämmer och vad som lugnar barn i nyhetsrapporteringen om terrordåd.

Författare: Hanna Carlsson och Charlotte Dahlberg

Handledare: Gabriella Sandstig

Kursansvarig: Mathias A. Färdigh

GÖTEBORGS UNIVERSITET
JOURNALISTIK, MEDIER OCH KOMMUNIKATION

Abstract

Title: “Do we need to move now?” A qualitative content analysis of what frightens and what calms children in the news report on terrorist attacks.

Author: Hanna Carlsson and Charlotte Dahlberg

Subject: Undergraduate research paper in Journalism studies, Dept. Of Journalism, media and communication (JMG) Gothenburg University

Term: Autumn 2017

Supervisor: Gabriella Sandstig

Number of pages: 58

Purpose: The purpose of the study is *to find out what frightens and calms children when it comes to reporting on terrorist attacks.*

Method: Qualitative analysis

Material: Transmissions from Lilla Aktuellt, Lilla Aktuellt Skola and Nyheter i Barnradion. Also an article and a chronicle from Kamratposten.

Main Results: How news about terrorism is presented is important. When a terrorist act occurs geographically or culturally close to Sweden, the surveillance is often intensive and the focus is to quickly get information. In our work we have chosen to focus on reporting on terrorism attacks, as something that has come closer to Sweden in recent years and as late as in spring in Stockholm when five people, one who was a child, died. We have chosen to specifically look at how terrorist attacks are reported for children. The purpose is to look at what in news reporting on terrorist acts made for children what scares and what creates security. We have focused on two terrorist attacks. The terror attack in Stockholm, April 7, 2017 and the Terror council in Paris between 13-14 November 2015. We chose to review Lilla Aktuellt (TV), Nyheter i Barnradion (Radio) and Kamratposten (Newspaper) to find material from the various media.

In order to operationalize our purpose, we asked four research questions: How is the event described? How are terror and terrorism described? How is identification and cultural community created through the news report on terrorist councils? Who and what sources can be heard - and in what way?

Lilla Aktuellt and Nyheter i Barnradion published about the same amount of scary and calming materials. However, Lilla Aktuellt was better at making follow-ups and calming at a later stage. The Kamratposten, which published one material during each terrorist council, could not therefore be compared to the other media. Through a qualitative analysis we found that the first broadcasts were always the most scary. Much information would be conveyed, but they did not take much time to explain concepts and create security. The broadcasts that followed then focused more on explaining, giving the feeling that everything would soon return to normal and that we would get stronger from this.

What both created the most fear and security was through identification with the children who spoke in the various media. Feeling the children worried was often a sense of fear while the children who were calm conveyed a feeling of security.

Keywords: Terror, Fear, Child, Security, Calm, Lilla Aktuellt, Nyheter i Barnradion, Kamratposten

Innehållförteckning

1. Inledning	4
2. Tidigare forskning och Teori	6
2.1. Barn och TV-nyheter	6
2.2. Medias lugnandestrategier	7
2.3. Fear of crime	8
2.4. Feeling safe by comparison: Crime in the Newspapers	9
2.5. Nyhetsvärdering	9
2.6. Terrorism	11
3. Specificering av forskningsfråga	13
4. Metod och Material	14
4.1. Genomförandet	15
4.2. Analysschema	17
4.3. Reliabilitet och validitet	19
5. Resultat och Analys	20
5.1. Lilla Aktuellt om terrordådet i Stockholm	20
5.2. Sändning 1	20
5.3. Skrämmande och lugnande material	21
5.4. Sändning 2	24
5.5. Skrämmande och lugnande material	24
5.6. Sändning 3	25
5.7. Skrämmande och lugnande material	26
5.8. Sändning 4	26
5.9. Skrämmande och lugnande material	26
5.10. Sändning 5	27
5.11. Skrämmande och lugnande material	27
5.12. Nyheter i Barnradion (f.d. Junior i P4) om terrordådet i Stockholm	27
5.13. Sändning 6	27
5.14. Skrämmande och lugnande material	29
5.15. Sändning 7	31
5.16. Skrämmande och lugnande material	31
5.17. Kamratposten om terrordådet i Stockholm	32
5.18. Krönika 8	32
5.19. Skrämmande och lugnande material	33
5.20. Lilla Aktuellt om terrordådet i Paris	34

5.21. Sändning A	34
5.22. Skrämmande och lugnande material	35
5.23. Sändning B	37
5.24. Skrämmande och lugnande material	37
5.25. Sändning C	38
5.26. Skrämmande och lugnande material	39
5.27. Nyheter i Barnradion (f.d. Junior i P4) om terrordådet i Paris	40
5.28. Sändning D	40
5.29. Skrämmande och lugnande material	41
5.30. Kamratposten om terrordådet i Paris	42
5.31. Artikel E	42
5.32. Skrämmande och lugnande material	43
6. Slutdiskussion	44
6.1. Identifikation både lugnar och skrämmer	44
6.2. De första sändningarna skrämmer mest	44
6.3. Uppföljningar	44
7. Referenslista	45
8. Bilagor	47
9. Analysschema	47
9.1. Hur beskrivs händelsen?	47
9.2. Hur beskrivs terrorism?	47
9.3. Hur skapas identifikation och kulturell gemenskap genom nyhetsrapporteringen om terrordåd?	47
9.4. Vem och vilka källor får uttala sig - och på vilket sätt?	47
10. Analysschema med svar	48
10.1. Hur beskrivs händelsen?	48
10.2. Hur beskrivs terrorism?	53
10.3. Hur skapas identifikation och kulturell gemenskap genom nyhetsrapportering om terrordåd?	55
10.4. Vem och vilka källor får uttala sig - och på vilket sätt?	56

1. Inledning

När ett terroråd inträffar får vi information genom en mängd olika kanaler. Mediernas nyhetsvärdering gör att desto närmare Sverige dådet inträffat, geografiskt och kulturellt, desto mer rapporteras det om det (Häger, 2015. s. 95). Hur nyheten om ett terroråd förmedlas i media är viktigt. I Sverige idag har många barn tillgång till dator, mobiltelefon eller surfplatta. Även de yngsta är numera uppkopplade (Statens medieråd, 2017). Information kring nyheterna finns ett knapptryck bort. Ett barn behöver inte alltid självmant leta reda på nyheterna. Det kan skickas från kompisar, pratas om i skolan eller läsas i tidningen vid frukostbordet. År 2016 använde 19 procent av barn sin mobil mer än tre timmar per dag. I en studie om vad som oroar barn på internet svarade 46 procent av barn mellan 9-12 år att de var rädda för skrämmande innehåll (Findahl, Dunkels och Felitzen, 2013, s. 14).

Under en vecka 1997 granskades sex svenska kanaler. Av alla tv-sändningar visade sju procent våldsamma element. Mer än 40 procent av de våldsamma klippen var seriöst våld (seriösa skador och dödande). Det fanns dock en skillnad mellan Public Service tv och reklamtv. Reklamtv visade mer våld än Public Service. Man kunde dela in de våldsamma bilderna i tre kategorier, fiktion som stod för 60 procent av det våldsamma materialet, barnprogram stod för nästan 20 procent och nyheter och faktaprogram var nästan 10 procent (Felitzen och Bucht, 2001, s. 110).

Vad som visas i nyhetsmedia är relevant att undersöka då barn har stor tillgång till nyheter och därför kan det skapa en stor oro bland unga. Vi har valt att fokusera på rapportering kring terroråd eftersom det är något som kommit allt närmare Sverige de senaste åren och så sent som i våras inträffade i Stockholm då fem personer, varav ett barn, omkom. Syftet blir att genom nyhetsrapportering om terror ta reda på vad som skrämmer barn och vad som skapar trygghet.

Än så länge har varken forskningssamhället eller FN kunnat enas om en definition av vad terror egentligen är. EU:s medlemsländer har dock kommit överens om vilka kriterier de anser definierar ett terrorbrott och samma kriterier används även i svensk lagstiftning. Vi har därför valt att utgå från samma definition av vad ett terroråd är (mer om olika definitioner hittas senare i texten).

Skapar de journalistiska medierna tidigt ett förtroende så är det troligt att barnen fortsätter vända sig till dem för att få information även i vuxen ålder. För att få en bättre bild av hur unga vuxna ser på medier har vi tittat på undersökningar som gjorts 2016. Den nationella SOM-undersökningen från 2016 visar att unga mellan 16-29 är den samhällsgrupp som har lägst förtroende för media. Unga har speciellt lågt förtroende för Sveriges Television och Sveriges Radio. De har även ett lägre förtroende för lokala morgontidningar än äldre har. De medier som de har högst förtroende för var TV4, Dagens Nyheter och kvällstidningar. Sedan tidigare vet vi att reklamtv tenderar att visa mer våldsamt material än Public Service. Förtroendet för respektive mediebolag speglar till stor del även gruppens medievanor. Forskningen visar att högutbildade generellt har högre förtroende för Public Service-medierna jämfört med lågutbildade (Andersson & Weibull, 2017. s 102). Forskning ger indikationer på att våld i media kan leda till att barn får felaktiga föreställningar om verkligt våld. Barn kan till exempel få uppfattningen att det finns mer våld i samhället än vad

det faktiskt finns när medier överdriver eller skildrar våld på ett sensationellt vis. Därigenom ökar barns rädsla av att själva utsättas för våld (Feilitzen, 2010, s. 5).

Forskningen är inte enig om hur mediebolag bäst ska förmedla nyheter om terroråd för barn. Efter terrorattacken i Stockholm skrevs flertalet artiklar om hur föräldrar ska prata med sina barn om det som hänt. I Svenska Dagbladet uppmanade bland annat Josefin Michanek, som är psykolog hos Rädda Barnen, föräldrar att inte berätta mer om attacken än barnen frågade om (Asker, 2017, 8 april).

BRIS å andra sidan uppmanade i samband med attacken i Stockholm barn att tillsammans med sina föräldrar ta del av SVTs Lilla Aktuells nyheter (BRIS, 2017). På hemsidan kunde man chatta med reportern Sigge Trost, vilket 2000 barn runt om i Sverige valde att göra. På Lilla Aktuells Instagramsida kommenterade ytterligare 500 barn och sökte svar på de frågor de hade (Metro, 2017, 10 april). Nyheter i Barnradion valde att sända en specialpodd där de enbart tog upp attentatet i Stockholm (Sveriges Radio, 2017, 8 april). Kamratposten valde att publicera en krönika på webben om attacken där chefredaktören Lukas Björkman skrev kort om händelsen (Kamratposten, 2017). Som nyhetsmedia riktat mot barn kan man omöjligt anpassa nyheterna utifrån varje barns individuella behov. Därför kan man dra slutsatsen att BRIS uppmaning om att titta på Lilla Aktuellt går emot Rädda Barnens rekommendation om att inte berätta mer än barnen frågar om.

2. Tidigare forskning och Teori

För att få en ökad förståelse för barns mediekonsumtion har vi tittat närmre på vad Statens Medieråd har kommit fram till när de har kartlagt barn och ungas medieanvändning. Studien *Ungar och medier* visar att barns mediekonsumtion ökat kraftigt de senaste åren. Så sent som 2010 var det bara fyra procent av barnen mellan 9-12 år som uppgav att de använde sin mobil mer än tre timmar om dagen. På sex år steg den siffran till att det 2016 var 19 procent av barnen som använde sin mobil mer än tre timmar per dag. Där går det även att utläsa att det är en väsentlig skillnad mellan barns inställning till nyheter år 2005 jämfört med 2014. År 2005 uppgav 31 procent av de tillfrågade mellan 9-12 år att de tyckte att nyheter är tråkigt, jämfört med 8 procent år 2014. I samma åldersgrupp uppgav 13 procent år 2005 att de blev ledsna av nyheter, vilket hade ökat till 21 procent år 2014. 31 procent tyckte år 2005 att nyheterna var spännande jämfört med 58 procent 2014. Även uppfattningen om hur mycket de upplever att de lär sig av nyheterna har ändrats. År 2005 sa sig 59 procent av de tillfrågade lära sig saker av nyheterna medan det år 2014 var 75 procent (Statens medieråd 2017).

Statens medieråd har också tagit fram en publikation som heter *Ungar och nyheter* som publicerades 2016. Där fördjupar de sig ytterligare i ungas nyhetskonsumtion och vad som gör barn ledsna eller rädda. Ledsna blir barnen främst av nyheter om krig, situationer där människor eller djur far illa och av nyheter om mord/själv mord. Rädda blir de oftast inte förrän nyheten har en lokal anknytning. Till exempel om det har skett ett mord i närheten av där de bor (Statens medieråd 2016).

Det indikerar alltså att barn borde bli ledsna av nyheter om terroråd eftersom människor far illa. Vidare borde de bli mer rädda när rapporteringen handlar om ett terroråd i Stockholm jämfört med Paris.

2.1. Barn och TV-nyheter

I en studie gjord av Smith och Wilson (2009) så intervjuades 125 barn i Kalifornien mellan 5-12 år. Studien visade att det var stora skillnader mellan äldre och yngre barns upplevda rädsla av TV-nyheter. En betydligt större andel av de äldre barnen sa spontant att nyheter gör dem rädda och oroliga jämfört med de yngre barnen. Äldre barn värderade rörlig bild som betydligt mer skrämmande än de yngre barnen. Över tre fjärdedelar av barnen beskrev nyheterna som åtminstone lite skrämmande (Smith & Wilson, 2009).

Yngre barn blir mer upprörda av historier som innehöll visuellt otäcka bilder (t.ex naturkatastrofer) medan äldre barn blev mer upprörda av abstrakta hos som hot om terrorism eller kärnvapenkrig. Äldre barn är också mer bekymrade för sin familjs säkerhet och beskriver ofta skrämmande nyheter som de som innehåller fysiskt våld eller mord. De äldre barnen kunde i högre utsträckning än yngre barn förklara syftet med nyhetssändningar. Slutligen så visade studien att exponering för TV-nyheter inte påverkar barns upplevda rädsla. Att titta på tv-nyheter ofta ökar alltså inte rädslan hos barn (Smith & Wilson, 2009).

Andra forskare som också har tittat på vad som skrämmer barn är Walma van der Molen och Bushman (2008). Deras studie visade bland annat att de som tittade lite på TV blev räddare

än de som tittar mycket på TV. Barnen som tillfrågades var mellan åtta och tolv år och de yngre uppgav att de blev mer skrämda av nyheter än de äldre barnen. Studien visade också att barn blir mer skrämda när materialet de får ta del av beskrivs som nyheter än när det beskrivs som fiktion (Walma van der Molen & Bushman, 2008).

Både Smith & Wilson och Walma van de Molen och Bushman har alltså kommit fram till att en hög exponering för TV-nyheter inte ökar rädslan hos barn. Det trots att Walma van der Molen och Bushman också visar på att äldre barn tycker att rörlig bild är skrämmande och att yngre barn skräms av visuellt otäcka bilder.

Åsikterna om hur nyheter för barn bör förmedlas skiljer sig åt från land till land. Margareta Rönnberg är professor i filmvetenskap vid högskolan i Gävle och har skrivit en bok som heter *Från Barnjournalen via Lilla Aktuellt – till Häxan Surtants Rapport?: om barn, tv-nyheter, politik och medborgarskap* (Rönnberg, 2010). Som ett exempel på hur olika media i olika länder resonerat kring nyheter för barn lyfter hon rapporteringen om Irakkriget i början av 2000-talet. I exempelvis Israel och Tyskland så valde medierna att rapportera om kriget för barn. Finland och USA å andra sidan ansåg att barnen skulle skyddas från informationen (Rönnberg, 2010, s 21).

Åsikterna kring hur mycket barn bör "skyddas" från nyheter skiljer sig som tidigare nämnt från land till land. De flesta forskare och allmänheten i Sverige är dock överens om att media bör informera barn om nyheter (Rönnberg, 2010, s. 47).

2.2. Medias lugnandestrategier

Efter att ha kartlagt hur nyhetsredaktioner som riktar sig mot barn arbetar så har forskare konstaterat att det finns så kallade "lugnandestrategier" som används i nyhetsändringar för barn. Strategierna förekommer på tre olika nivåer. Den första är på programnivå, och innebär helt enkelt att man försöker blanda tyngre nyheter med mer lättsamma inslag. Den andra är på nyhetsinslagnivå och går ut på att man försöker utgå från barnets perspektiv när man rapporterar om en nyhet. Den tredje är på sekvens och bildnivå. Här försöker redaktionerna tänka på att inte visa de allra värsta bilderna, att filma lite på avstånd och att inte upprepa samma bildsekvenser flera gånger. Tidigare studier har visat att yngre barn kan tolka upprepade bildsekvenser som att något sker om och om igen. Ett exempel på det var under Elfte september attacken 2001, när vissa barn tolkade de upprepade bilderna på rasande skyskrapor som att det var nya torn som föll överallt och hela tiden (Rönnberg, 2010, s. 33).

Valkenburg (2004) menar att det mesta som barn är rädda för beror på inlärd rädsla. Spädbarn som inte fått veta vad som är farligt känner inte rädsla för samma saker som äldre barn. Valkenburg visar att barn utvecklar rädsla på tre sätt. Det första är genom en egen dålig erfarenhet. Författaren exemplifierar det med att om ett barn bränner sig på en brännmanet när hen badar så är det troligt att barnet kommer att bli mer rädd för att bada än vad hen var tidigare. Det andra sättet som barns rädsla utvecklas på är genom empati. Om barnet upplever att exempelvis hans förälder reagerar med stark rädsla för något så blir barnet med största sannolikhet också rädd för samma sak. Det tredje sättet som barns rädsla utvecklas på är genom att höra andra berätta om negativa upplevelser. Valkenburg tar som exempel ifall ett barn hör sina föräldrar prata om ett tandläkarbesök som gjort ont så kommer barnet känna sig mer rädd för tandläkaren framöver (Valkenburg, 2004, s 59-60).

Samma mekanismer fungerar när det gäller varför barn blir rädda av medieinnehåll och Valkenburg menar därför att de är applicerbara även på nyheter. Barn reagerar med rädsla för nyheter utifrån följande parametrar:

A. genom att uppleva rädsla på samma sätt som de blir rädda för en fara i verkliga livet. Studier visar att om du är rädd för ormar i verkliga livet så blir du rädd för en orm på TV också. Det beror på att den biologiska impulsen att bli rädd som funnits hos människan i alla tider reagerar även om du ser otäcka saker på TV.

B. Genom att se känslomässiga reaktioner hos ögonvittnen och överlevande släktingar till offer. Här beror rädslan på empati. Barnet sätter sig in i det känslotillstånd som den intervjuade har och blir därför rädd för att uppleva samma sak.

C. Genom negativ information som presenteras av en nyhetsuppläsare eller ett ögonvittne. Ofta presenteras negativ information i nyhetsmedia om exempelvis krig, brott och andra faror. Barn blir rädda av att en nyhetsuppläsare beskriver det som farligt, på samma sätt som de blir rädda för tandläkaren om deras föräldrar beskriver det som läskigt (Valkenburg, 2004, s. 69-72).

2.3. Fear of crime

Att människor är rädda för att utsättas för brott är mänskligt och vanligt. Hur rädd en person är kan förklaras enligt en rad faktorer menar Box, Hale och Andrews (1988). Första faktorn som orsakar rädsla är sårbarhet. Sårbar kan man känna sig av en mängd olika anledningar men studier visar att det framförallt är fyra grupper i samhället som känner sig mest sårbara. Det är gamla, kvinnor, fattiga och etniska minoriteter. Den andra faktorn som påverkar människors känsla av sårbarhet är miljö. Om ett område är stökigt, högljutt, smutsigt och trasigt så kommer en del människor att tolka det som att det är en otrygg plats. Den tredje faktorn är personlig kunskap om brott och ofredande. Om du själv eller en nära anhörig till dig utsatts för brott är det mer troligt att du är rädd än om du inte blivit utsatt. Extra rädda blir människor om de blivit utsatta för brott i sitt eget område. Människors främsta informationskälla om brott är genom media. Studier visar att när media rapporterar om obehagliga brott så ökar rädslan hos publiken. Den fjärde faktorn som påverkar människors rädsla är förtroende för polis och rättsväsende. Om människor upplever att polis och myndigheter är duktiga på att reda ut och förebygga brott är de ofta mindre rädda för att själva bli utsatta för brott. De sista faktorerna är människors uppfattning om den personliga risken och hur allvarliga faror som kan inträffa. Om människor upplever att brotten de kan riskera att råka ut för inte är så farliga så blir de heller inte lika rädda för att utsättas för brott (Box, Hale & Andrews, 1988).

Av ovanstående faktorer tänker vi att det framförallt är den tredje och fjärde faktorn som medier kan ta hänsyn till i sin rapportering. Medier kan förstås inte påverka huruvida du har en personlig koppling till den som utsätts för ett brott, men däremot kan medier styra hur mycket du kan identifiera dig med offer och anhöriga. Medier styr vilka som kommer till tals och hur människor porträtteras. Den fjärde faktorn som handlar om förtroende för polis och rättsväsende handlar om huruvida medier förmedlar en bild av att polis och myndigheter har situationen under kontroll. I vår uppsats tänker vi att det blir särskilt intressant att titta på

huruvida auktoritetspersoner såsom polis och politiker används för att skapa en känsla av trygghet.

2.4. Feeling safe by comparison: Crime in the Newspapers

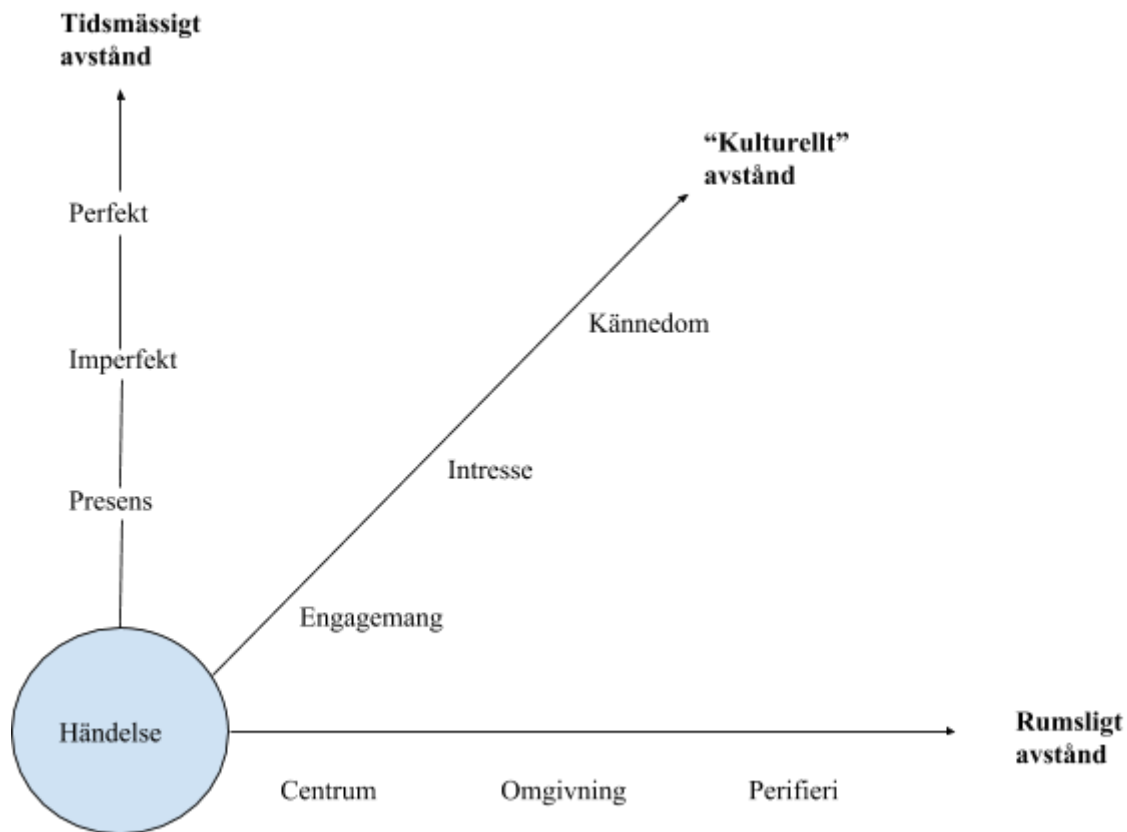
En annan teori bygger på trygghet genom jämförelse och att människor kan uppleva en ökad känsla av säkerhet när brott sker på ställen som upplevs ligga långt bort geografiskt. Forskning visar att det totala antalet brott som sker är helt irrelevant för människors känsla av trygghet. Det som däremot påverkar är huruvida brotten sker lokalt eller "någon annanstans". Det är till och med så att negativa händelser som sker icke lokalt ökar människors känsla av säkerhet där de själva befinner sig. När brott sker på andra ställen känns vår egen hemvist jämförelsevis säkrare, och därför ökar människors trygghetskänsla. Studier visar att ovanstående gäller oavsett bakgrund, kön eller ålder. Forskning visar också att människor på landet upplever sig själva som tryggare än de som bor i stan. Inte för att den faktiska brottsstatistiken är låg där de bor (vilket den ofta är) utan trygghetskänslan beror istället på medierapporteringen. I en landsortstidnings upptagningsområde har det kanske inte hänt tillräckligt många brott för att redaktionen ska kunna fylla brottsidorna i tidningen med lokala nyheter. Det gör att tidningen tar in en större mängd icke-loka brottsnyheter och i och med det känner sig folk tryggare eftersom de jämförelsevis inte har lika många brott (Liska & Baccaglioni, 1990).

Den här teorin visar alltså att det skulle kunna vara så att människor känner sig tryggare i Sverige när det sker ett terrorbrott i Frankrike för att känslan av att det inte drabbar oss här tar över. Det troliga är med andra ord att barn i Sverige upplever en terrorattack i Stockholm som mer skrämmande än en terrorattack i Paris.

2.5. Nyhetsvärdering

När terrordåd sker blir nyhetsbevakningen ofta kraftfull. Vi har tittat närmare på några olika nyhetsvärderingsteorier för att bättre förstå vad som styr rapporteringen.

Alla händelser blir inte nyheter. Sedan 1960-talet har forskare försökt att definiera vad det är som gör att vissa händelser blir förstasidesnyheter medan andra inte ens blir en notis. En av de tidigaste forskarna som försökt illustrera vad som brukar bli en nyheter var Henk Prakke. År 1969 tog han fram en modell för att illustrera nyhetsvärderingen:

(Weibull & Wadbring, 2014, s. 282).

I sin modell visar Prakte att händelsen påverkas av tre faktorer, tidsmässigt avstånd, kulturellt avstånd och rumsligt avstånd. Sannolikheten för att händelsen ska tas upp som en nyhet minskar ju längre bort på något av dessa avstånd som händelsen äger rum. Skulle händelsen däremot äga rum i nutid, väcka stort engagemang och vara i närheten så är det troligt att det skulle bli en förstasidesnyhet (Weibull & Wadbring, 2014, s.282).

Prakkes modell har blivit en klassiker inom nyhetsvärdering och anses relevant än idag. Andra som forskat inom nyhetsvärdering menar dock att det finns ytterligare dimensioner som påverkar om en händelse blir en nyhet. Ett sådant exempel är sensationella och överraskande nyheter. Håkan Hvitfelt sammanfattade 1985 nyhetsvärderingsprinciperna så här:

"Sannolikheten för att en nyhetsartikel ska produceras, publiceras, placeras på förstasidan och därmed bli huvudartikel ökar ju mer den behandlar:

1. politik, ekonomi samt brott och olyckor och
2. om det är kort geografiskt eller kulturellt avstånd till
3. händelser och förhållanden som
4. är sensationella och överraskande,
5. handlar om enskilda elitpersoner och
6. beskrivs tillräckligt enkelt men
7. är viktiga och relevanta,
8. utspelas under kort tid men som en del av ett tema
9. samt har negativa inslag

10. och har elitpersoner som källor” (Hvitfelt, 1985, s. 215-216).

Hvitfelt anser alltså precis som Prukke att det rumsliga och kulturella avståndet är av stor betydelse för hur en händelse värderas. Det finns däremot en rad andra faktorer som han också anser påverkar nyhetsvärderingen. En av dem är om en händelse är sensationell och överraskande, vilket är en intressant aspekt i vår uppsats eftersom terrorattacker bygger på att människor överraskas. Om vi applicerar Hvitfelts teori på terrorattacken i Stockholm så är det lätt att förstå varför nyheten fick mycket utrymme i media. Alla punkter utom möjligtvis punkt fem och tio går enkelt att applicera på terrorattacken i Stockholm. Punkt fem uppfylls dessutom så fort politiska ledare börjar uttala sig om det som hänt. Även terrorattacken i Paris uppfyller de flesta av Hvitfelts kriterier. Om hans teori stämmer borde rapporteringen minskat något av att det inte är lika nära oss geografiskt och kulturellt. Å andra sidan kan man argumentera för att de flesta svenskar ändå känner sig ganska nära Frankrike. Många har varit där och de kulturella skillnaderna är ganska små. Däremot är det möjligt att sensationsaspekten var ännu större i samband med dåden i Paris eftersom det var de första terrordåden i en ny terrorvåg som kom att drabba Europa.

Sensationsfaktorn blir därför relevant för vår uppsats. Nyhetsutbudet speglar inte verkligheten på ett sanningsenligt sätt. Viss typ av nyhetsjournalistik väcker intresse utan att varken ha saklighet eller relevans. Oftast handlar det om sensationsjournalistik. Vad som egentligen är sensationsjournalistik är problematiskt att definiera. Forskare har dock ofta likställt det med skvallertjournalistik, kvällstidningsjournalistik, underhållningsjournalistik och infotainment. Gemensamt för sensationsjournalistik är att det i många fall kretsar kring människor med avvikande beteende eller människor i oväntade situationer och elitpersoner. Nyheter som prioriteras inom sensationsjournalistik är nyheter om sex, olyckor, kriser och sport (Ghersetti, 2000, s. 11). Rapporteringen från ett terrordåd är givetvis inte underhållningsjournalistik. Däremot är det människor med avvikande beteende och ett terrordåd är i allra högsta grad en krissituation vilket gör att sensationsaspekten ändå bör påverka nyhetsvärderingen vid terrorbrott.

2.6. Terrorism

När vi undersöker mediernas rapportering om terrorbrott är det av vikt att försöka definiera vad ett terrorbrott är. Definitionsmässigt brukar det skiljas på tre olika sorters terrorism, statsterrorism, nationell terrorism och internationell terrorism. Det som vi under vår uppsats menar med terrorism är det som mer korrekt kallas internationell terrorism vilket är när mål utanför den egna staten angrips av organisationer eller grupper (Arvidsson 2017). Än så länge har varken forskningssamhället eller FN kunnat enas om en definition av vad terror egentligen är. EU:s medlemsländer har dock kommit överens om vilka kriterier de anser definierar ett terrorbrott och samma kriterier används även i svensk lagstiftning. Den definitionen av ett terrordåd är att:

1. *“Injaga allvarlig fruktan hos en befolkning eller befolkningsgrupp*
2. *Tvinga offentliga organ eller en mellanstatlig organisation att vidta eller avstå från att vidta en åtgärd*
3. *Destabilisera eller förstöra grundläggande politiska, konstitutionella, ekonomiska eller sociala strukturer”* (Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, 2015)

Det är dock viktigt att betänka att ovanstående är en västerländsk definition av vad terrorism är för något. Exempelvis har postkoloniala tänkare många gånger pekat på att bilden av västerlandet skapats genom att västvärlden beskrivit väst och öst som ett motsatsförhållande där väst är vinnarna. Är väst upplyst är öst dunkelt och så vidare. En tidigt framstående postkolonial tänkare var Edward Said. I en intervju med David Barsamian år 2001 så säger Said följande om terrorism:

“Terrorism is also now viewed as a resistance to globalization. That connection has to be made. I notice, by the way, Arundhati Roy made that connection, as well, that people's movements of resistance against deprivation, against unemployment, against the loss of natural resources, all of that is termed "terrorism." (Barsamian, 2001 juli-augusti).

Into this vicious cycle feed a few groups like bin Laden's and the people he commands, whether they are in Saudi Arabia or Yemen or anywhere else. They're magnified and blown up to insensate proportions that have nothing to do with their real power and the real threat they represent. This focus obscures the enormous damage done by the United States, whether militarily, environmentally, or economically, on a world scale, which far dwarfs anything that terrorism might do.” (Barsamian, 2001 juli-augusti).

Said menar alltså att människors motstånd mot globalisering inte automatiskt kan kallas terrorism och att det uppblåsta hotet tar bort fokus från den enorma skada som västvärlden orsakar världen över.

I vår analys kring hur medier rapporterar om terrorbrott tycker vi också att det är viktigt att titta på hur redaktionerna berättar om terror.

3. Specificering av forskningsfråga

Syftet med vår forskning är att undersöka tre svenska nyhetsförmedlare till barn inom respektive medieslag. Vi vill analysera hur de har rapporterat om terrordåden i Paris i november 2015 och i Stockholm i april 2017 utifrån det vi i vår tidigare forskning fått veta skrämmer respektive lugnar barn. För att kunna operationalisera vårt syfte har vi ställt fyra forskningsfrågor:

- Hur beskrivs händelsen?
- Hur beskrivs terrorism?
- Hur skapas identifikation och kulturell gemenskap genom nyhetsrapporteringen om terrordåd?
- Vem och vilka källor får uttala sig - och på vilket sätt?

4. Metod och Material

Våra forskningsfrågor utgår ifrån hur medierna valt att förmedla två stora terrordåd för barn. Vår utgångspunkt var att vi ville analysera en nyhetsförmedlare från respektive medieslag. När det kommer till tv-nyheter finns det bara ett nyhetsprogram i Sverige som riktar sig till barn, Lilla Aktuellt. Likaså är det bara Nyheter i Barnradion som sänder nyheter för barn i radio på regelbunden basis i Sverige. Lite svårare hade vi när vi skulle välja vilken tidning vi skulle välja. Svenska Dagbladet Junior är den största rena nyhetstidningen för barn i Sverige med en upplaga på 8300 tidningar per utgåva år 2016 (TS Mediefakta, 2017). Ett annat alternativ var att välja Kamratposten. Det är förvisso inte en ren nyhetstidning men på sin hemsida beskriver de sig själva såhär: *“I KP kan du läsa om allt som har med livet att göra. Om artister, djur, sport och barn i andra delar av världen.”* (Kamratposten, 2017). När det kommer till Kamratposten finns det inga officiella uppgifter. Lukas Björkman som är chefredaktör på Kamratposten skriver till oss i ett mejl att eftersom de inte har annonser eller säljer lösnummer så finns det ingen anledning för dem att redovisa sin upplaga. Enligt honom var snittupplagan per utgåva 50100 exemplar år 2016 (Lukas Björkman, personlig kommunikation, 2017). Eftersom Kamratposten når ett så betydande antal fler följare så föll vårt val på tillslut på dem, trots att de inte är en renodlad nyhetstidning.

Vi har alltså valt att rikta in oss på Nyheter i Barnradion (f.d. Junior i P4) som vänder sig till barn 9-13 år, Kamratposten som riktar sig till barn mellan 8-13 år och Lilla Aktuellt som riktar sig barn från 8-12 år. Vår totala åldersavgränsning är alltså 8-13 år.

Vi är medvetna om att barn inte bara konsumerar nyheter för barn utan att de nås av vanliga nyheter överallt. Vi vill därför förtydliga att vi inte gör något anspråk på att mäta hur skrämde respektive lugnade barn blir av nyheter de nås av utan vi försöker bara analysera hur barn barn påverkas av de nyheter som är avsedda för dem.

Inte heller försöker vi besvara hur redaktioner resonerat när de tagit redaktionella beslut. Utifrån det vår innehållsanalys visar kan vi bara analysera innehållet i nyheterna, inte vägen dit.

Vi har valt att fokusera på två stora terrordåd. Stockholm den 7 april 2017 och Paris den 13-14 November 2015. Anledningen till att vi valt just de attentaten är att vi vill kunna jämföra rapporteringen av dådet i Stockholm med Parisdådet, som av många ansetts vara startskottet till en ny “terrorvåg” i Europa. Genom att både analysera nyhetsrapporteringen efter attacken i Stockholm och den i Paris vill vi kunna titta på om det är någon skillnad i rapporteringen när det sker geografiskt nära jämfört med när det sker längre bort.

Ordet terrorism är ett normativt begrepp och vad begreppet terrorism betyder beror på vilket perspektiv man har. Vi har försökt att åskådliggöra de olika synsätten genom att både visa på EUs västerländska definition och ett traditionellt postkolonialt perspektiv.

För att få fram svaren på våra forskningsfrågor har vi valt att använda oss av en kvalitativ analys eftersom vi tror det kommer vara den främsta metoden för att ta reda på vad som skiljer de olika redaktionernas avväganden från varandra och för att djupare kunna granska ordval, tonalitet och bildsättning.

Anledningen till att vi valt bort den kvantitativa analysen är för att vi tror att det blir lättare för oss att analysera nyanser och skillnader i publicistiska beslut genom en kvalitativ undersökning.

4.1. Genomförandet

För att säkerställa att vi inte skulle missa publiceringar i samband med terrordåden så hörde vi av oss till redaktionerna på Lilla Aktuellt, Kamratposten och Nyheter i Barnradion och bad dem att specificera i vilka sändningar/ tidningar de publicerat material som var relaterade till dåden. Därefter begärde vi ut materialet. Lilla Aktuells material fick vi beställa från Kungliga Biblioteket i Stockholm. De skickade det material vi begärt ut till Humanistiska Biblioteket i Göteborg. Av upphovsrättsliga skäl fick vi inte ta med materialet därifrån utan vi fick nyttja deras uppspelningsrum för att kunna genomföra våra analyser. Materialet från Nyheter i Barnradion fanns till största del arkiverat på Sveriges Radios hemsida. Dock med undantag av sändningen den 21/11-15. För att få tillgång till den fick vi istället vända oss till Kungliga Biblioteket och få det skickat till Humanistiska Biblioteket. Kamratposten finns att tillgå på de flesta större bibliotek men vi fick den artikel vi var på jakt efter i ett mejl från chefredaktören Lukas Björkman.

Vi var tvungna att göra avvägningar kring vilket material som skulle granskas och inte. Vi bestämde oss för att utesluta det extramaterial i form av klotterplank, diskussionsunderlag och tips på länkar som redaktionerna publicerat på webben. Vi väljer alltså att fokusera på det redaktionella material som publicerats i traditionella medier. Dock gjorde vi ett undantag. Nyheter i Barnradion utgick från tablån till förmån för extrasändningar av vanliga nyheter dagen efter terrordådet i Stockholm. Då valde Nyheter i Barnradions redaktion att göra en specialpodd om Stockholmsdådet och den har vi valt att ta med i vår analys.

När det gäller Lilla Aktuellt så har de två sändningar varje dag. Först sänds en ordinarie sändning och sedan lite senare på kvällen så sänds en kort sammanfattning från dagens sändning. Efter att ha tittat på sammanfattningarna så kunde vi konstatera att inget nytt material publicerades i dem. Istället var det repriserna från den ordinarie sändningen tidigare på kvällen. För att inte analysera samma material flera gånger och på så vis får ett missvisande resultat så uteslöt vi de sammanfattande sändningarna från vår analys.

Svårare blev det när vi skulle ta ställning till Lilla Aktuellt Skola. Det sänds varje fredag i Barnkanalen och är tänkt att sammanfatta nyhetsveckan för skolklasser. Många skolor tittar på den här sändningen varje vecka och har det som diskussionsunderlag i klassrummen. Det som blev svårt för oss var att i de här sändningarna varvas inslag som redan visats under veckan med nytt material. Därför valde vi att ha med sändningen men utesluta de inslag som vi redan analyserat från tidigare under veckan. Vi ansåg att det var det mest rättvisande tillvägagångssättet för att varken ha med samma material flera gånger eller förbise nytt material.

Kamratposten var den redaktion som valt att publicera minst material om terrorattackerna. Efter terrordåden i Paris publiceras en artikel om flyktingar där attackerna nämns, den har vi med i vår analys. I samband med attacken i Stockholm publicerade Kamratposten inget material om det i tidningen. Däremot skrev Kamratpostens chefredaktör Lukas Björkman en

krönika som publicerades på deras webbsida. Eftersom vi bedömer att det är redaktionellt material och att skälet till att den publicerats på webben var att redaktionen snabbt ville nå ut till sina läsare och inte invänta nästa nummer av tidningen, så har vi valt att ta med den i vår analys.

När vi skulle ta fram analys-schemat så utgick vi från våra forskningsfrågor och försökte formulera frågor som skulle hjälpa oss att ge en heltäckande bild av våra forskningsfrågor. Vi utgick ifrån tidigare forskning och försökte utifrån den se till att vi fick med relevanta aspekter. Därefter genomförde vi en provkodning där vi testade att koda den första sändningen i Lilla Aktuellt om Stockholmsattackerna utifrån vårt schema för att se om det var några frågor som behövde arbetas om. Vi insåg ganska direkt att vi var tvungna att omformulera alla frågor där vi jämförde det redaktionella materialet om Stockholm och Paris eftersom vi inte sett materialet om Paris när vi kodade det om Stockholm. Utöver det så tog vi bort en fråga som löd *“Hur knyter redaktionen an till att nyheten är intressant?”* eftersom vi insåg att det var för otydligt formulerad. Istället la vi till frågan *“Hur beskrivs händelsen?”*.

En fråga som fick vara kvar trots att vi insåg att det fanns utrymme för tolkningsskillnader är frågan *“Vilka källor används?”*. Med källor menar vi här personer eller myndigheter som inte själva får komma till tals men som någon refererar till. Ett exempel på det är *“Polisen har gripit en person som de tror körde lastbilen och en till som de tror hjälpte till. Många poliser jobbar nu hårt med att ta reda på exakt vad som hänt och varför det hände.”* Här refereras vad polisen gör utan att de själva får uttala sig och i de situationerna har vi kodat det som att polisen är en källa. I de fall där någon fått uttala sig och reportern eller programledaren sedan refererar tillbaka till den personen senare i programmet så har vi inte kodat dem som källor. Då har de istället hamnat under frågan *“vilka får komma till tals”*.

Två frågor tog vi bort efter att vi gjort analysen. Det var frågorna *“Hur många sändningar/artiklar har publicerats om attacken?”* och *“Hur många minuter/tecken handlar om attacken?”* Vår ursprungstanke med att ha med dem var att eftersom det finns forskning som visar att rörlig bild är det mediaslag som skrämmer mest medan artiklar skrämmer minst, så vore det intressant att se hur mycket material som kommuniceras genom respektive kanal. Det visade sig också att Lilla Aktuellt hade överlägset mest material vilket hade varit intressant att analysera i ett annat forum. Anledningen till att vi ändå tog bort frågorna är att de är kvantitativt ställda och det gjorde analysen inkonsekvent. Eftersom vår grundpremiss var att göra en kvalitativ analys så ville vi inte tumma på det.

Vi har analyserat allt material tillsammans för att säkerställa att vi inte gör olika bedömningar. För att kontrollera att vi inte påverkade varandra utan att analys-schemat fungerade även om vi inte satt ihop så valde vi att lyssna på sändning D var för sig för att jämföra resultaten och se om vi gjort liknande bedömningar. Vi hade fyllt i vårt analys-schema på samma sätt även när vi satt var för sig och det ser vi som en indikation på att analys-schemat hade fungerat oberoende av om vi satt tillsammans eller inte.

När vi analyserade Lilla Aktuells material så tittade vi på en sändning i taget. Vi tittade först på hela sändningen utan att pausa för att få en helhetsbild av den. Andra gången vi kollade på sändningen så pausade vi mellan varje mening och kodade utifrån vårt analys-schema samtidigt. Sedan kollade vi igenom den en tredje, och sista gång, för att plocka upp om vi eventuellt hade missat något. Vi upprepade samma tillvägagångssätt för alla sändningarna.

Nyheter i Barnradion hade två sändningar. Vi använde samma tillvägagångssätt som vi haft för rörlig bild. Vi lyssnade först igenom sändningen för att få en helhetsbild. Därefter lyssnade vi sedan en andra gång och pausade mellan varje mening för att samtidigt kunna koda. Efter det lyssnade vi på det en tredje gång för att plocka upp om vi missat något. Första sändningen analyserade vi ihop. Andra sändningen analyserade vi var för sig och jämförde sedan anteckningar för att vara säkra på att vi tolkat vårt analyschema likadant.

När det kom till Kamratposten så fanns det inte så mycket material att analysera. Vi analyserade först artikeln gällande terrordådet i Paris och sedan analyserade vi krönikan på webben gällande terrordådet i Stockholm. För att inte missa någon eventuell notis bläddrade vi även igenom de tre tidningar som getts ut efter de bägge dåden. I Kamratposten analyserade vi allt material ihop.

4.2. Analysschema

I vårt analyschema har vi utgått från våra forskningsfrågor som i sin tur tar sin grund i tidigare forskning. Första forskningsfrågan är:

- Hur beskrivs händelsen?

Vi har gett den frågan underfrågorna:

- Hur beskrivs händelsen?
- Används ordval/ljud som kan uppfattas som skrämmande?
- Hur omnämns döda och skadade?

Det tre första underfrågorna har vi formulerat med tanke på Valkenburgs forskning om att barn blir rädda när negativ information presenteras av en nyhetsuppläsare eller ett ögonvittne (Valkenburg, 2004, s. 69-72).

- Förklaras det att det är ovanligt med terrorbrott?

Den här frågan är formulerad utifrån Rönnbergs text om att barn kan tolka flera sändningar om samma sak som att något upprepar sig (Rönnberg 2010, s 33).

- Ges det tips på vad barn bör göra om de känner sig rädda?

När vi formulerade den här frågan hade vi Rädda Barnens råd om att inte berätta mer än barnen frågar efter i åtanke. Eftersom en nyhetsrapportering omöjligt kan ta hänsyn till varje barns enskilda behov så undrar vi om redaktionen tipsar om vad barnen kan göra med de funderingar som kan komma att uppstå (Asker, 2017, 8 april).

- Försöker redaktionen skapa trygghet på andra sätt?

Forskning visar att media spelar en viktig roll när det handlar om människors trygghet. Om media förmedlar en bild av polis och myndigheter har situationen under kontroll så ökar människors trygghetskänsla (Box, Hale & Andrews, 1988).

- Vad sänds före och efter inslaget om terrordådet?/Vad presenteras på samma uppslag?

Den här frågan formulerades med tanke på det Rönnberg skrivit om att redaktioner försöker varva tunga nyheter med mer lättsamt material för att det inte ska kännas så skrämmande (Rönnberg, 2010, s. 33).

- Bildsättning - vad syns?

Smith och Wilsons forskning visar att yngre barn ofta blir rädda av visuellt läskiga bilder (Smith & Wilson, 2009). Rönnberg skriver att redaktionerna medvetet inte visar de allra läskigaste bilderna och ofta filmar otäcka saker lite på avstånd (Rönnberg, 2010, s. 33).

- Går det att tolka som att attacken upprepas gång på gång?

Den här frågan formulerades utifrån det Rönnberg skrev om att många barn tolkade upprepade bilder på när World Trade Center rasade som att det rasade nya torn på nya platser hela tiden (Rönnberg, 2010, s. 33).

Vår andra forskningsfråga är:

- Hur beskrivs terrorism?

Vi har gett den underfrågorna:

- Hur förklaras det vad ett terrordåd är?
- Vad får tittarna/lyssnarna/läsarna veta om "terroristen"?
- Hur förklaras det vad en terrorist är?

Ordet terror uppfattas av äldre barn som ett abstrakt och obehagligt hot som potentiellt skulle kunna skada den egna familjen (Smith & Wilson, 2009). Ändå gör nyhetsvärderingsprinciper att nyheter om terror får stor publicitet (Hvitfelt 1985, s. 215-216). Därför är det också intressant att titta på om redaktionerna bryr sig om att försöka konkretisera vad de menar med terror så att det inte bara framstår som något abstrakt och hotfullt.

Våra underfrågor om terrorism och är formulerade med hänsyn till att terror är ett normativt begrepp. Hur terror definieras beror på vilket perspektiv man har. Därför tycker vi att det är intressant att titta på hur terror beskrivs i media för barn.

I vår tredje forskningsfråga vill vi veta:

- Hur skapas identifikation och kulturell gemenskap genom nyhetsrapporteringen om terrordåd?

Vi har gett den underfrågorna:

- Hur skapas kulturell gemenskap och identifikation?
- Kan tittaren/lyssnaren/läsaren urskilja att människor framställs som onda och goda?

Här utgår vi från forskningen som visar att människor blir mer rädda ju mer de kan identifiera sig med offren geografiskt och kulturellt (Box, Hale & Andrews, 1988).

Vår fjärde och sista forskningsfråga är:

- Vem och vilka källor får uttala sig - och på vilket sätt?

Vi har gett den underfrågorna:

- Vilka får komma till tals?
- Vilka källor används?

I de här två frågorna undrar vi vilka som får höras i nyheter riktade mot barn. Forskning visar att människor blir lugnade av att auktoritetspersoner såsom polis och politiker verkar ha kontroll över situationen (Box, Hale & Andrews, 1988).

- Vem ställer frågorna?

Rönnerberg skriver att en av lugnandestrategierna är att utgå från barnets perspektiv när redaktionerna rapporterar om obehagliga nyheter (Rönnerberg, 2010 s. 33)

- Hur får barn komma till tals i sändningen/texten?

I den här frågan handlar det återigen om att skapa identifikation. Människor påverkas mer när de kan relatera till de som nyheten handlar om (Box, Hale & Andrews, 1988).

4.3. Reliabilitet och validitet

Vi bedömer att reliabiliteten i vår mätning är hög. Genom att välja ett tillvägagångssätt där vi alltid tittar på materialet tre gånger så hoppas vi ha minimerat risken för slarvfel eller felkodning. Däremot blir tolkningsutrymmet automatiskt större vid en kvalitativ undersökning än en kvantitativ eftersom det öppnar upp för mer beskrivande svar. Vi gjorde dock vårt bästa för att kontrollera ifall frågorna var tydligt ställda genom att göra en kontroll där vi fyllde i analys-schemat var för sig och sedan jämförde våra resultat. Att vi då fick likvärdiga svar höjer vår reliabilitet. Vad som däremot sänker reliabiliteten är att det fortfarande kan finnas ett visst utrymme för tolkning inom vissa frågor. Exempelvis i frågan *“Vilka källor används”*. Vi har dock gjort vårt bästa för att förtydliga de ställningstaganden vi gjort under rubriken genomförande för att studien ska gå att återupprepa med samma resultat.

Begreppsvaliditeten kan nästan alltid diskuteras. Vi operationaliserade vårt syfte genom att bryta ner det i fyra forskningsfrågor som vi sedan i sin tur har brutit ner i ännu fler analysfrågor i vårt analys-schema. Frågorna är ställda utifrån den forskning vi tagit fram om vad som lugnar respektive skrämmer människor och i synnerhet barn i nyhetsrapporteringen. Vi är däremot fullt medvetna om att vi kan ha missat ytterligare aspekter kring vad som lugnar och skrämmer och det gör att det finns en risk för att det finns systematiska luckor i vårt resultat. Utifrån den forskning vi har tagit del av har vi dock gjort vårt bästa för att operationalisera vårt syfte på ett så heltäckande sätt som möjligt.

Resultatvaliditeten svarar på frågan om vi mäter det vi påstår att vi mäter. För att resultatvaliditeten ska vara hög så måste både reliabiliteten och begreppsvaliditeten vara det. Vi anser att både vår reliabilitet och begreppsvaliditet är hög, men eftersom vi är medvetna om att vi kan ha missat värdefulla infallsvinklar på vad som skrämmer respektive lugnar så sänker de begreppsvaliditeten och i förlängningen också resultatvaliditeten något.

Den interna validiteten anser vi vara god. Vi har utifrån från vårt resultat och tidigare forskning kunnat dra slutsatser som vi anser är välgrundade. Vi har strävat efter att hålla en hög transparens och tydlig redogöra för vår metod. Frågorna i analys-schemat grundar sig i tidigare forskning och vi har efter en provkodning valt att omformulera de frågor som formulerats fel vid operationaliseringen. De frågor som senare visat sig problematiska (frågor som är kvantitativt ställda), har tagits bort från resultatet för att inte påverka studiens slutsatser.

När det kommer till generaliserbarheten i våra slutsatser så påverkas den av flera faktorer. Å ena sidan så kunde vi titta på allt material som Lilla Aktuellt, Nyheter i Barnradion och Kamratposten publicerade om terrorattackerna i Paris i november 2015 och terrorattacken i

Stockholm 2017. Att vi inte behövde göra ett urval gör att vi kan generalisera när vi pratar om de här specifika attackerna. Däremot kan vi inte med säkerhet säga att vi skulle få samma resultat om vi tittade på andra terrorattacker eftersom vi inte kan veta om den rapporteringen sett ut på samma sätt. På samma sätt kan vi i vår studie bara generalisera kring de tre medierna vi analyserat. Vi kan inte utgå ifrån att andra redaktioner tagit samma publicistiska beslut och därför kan vi inte hävda att våra slutsatser är applicerbara på dem. Vår externa validitet blir därmed ganska låg.

5. Resultat och Analys

Utifrån svaren vi fick fram under vår innehållsanalys har vi redogjort för innehållet i varje sändning/artikel för sig. Materialet är namngivet utifrån vilken terrorattack det handlar om, där de som har numeriska namn handlar om terrorattacken i Stockholm och de som har alfabetiska namn handlar om terrorattackerna i Paris. Först presenteras Lilla Aktuellt sändningar, därefter Nyheter i Barnradions och sist Kamratpostens artiklar. Inom varje mediaslag gäller också att ju lägre nummer eller bokstav i alfabetet en sändning eller artikel har, desto tidigare har den sänts. Således har Lilla Aktuells A alltså sänts innan Lilla Aktuells B.

Efter att vi återgett innehållet i materialet utifrån vår innehållsanalys, så besvarar vi vårt syfte genom att redogöra för vad som lugnar och skrämmer i respektive sändning/artikel.

5.1. Lilla Aktuellt om terrordådet i Stockholm

5.2. Sändning 1

Den första sändningen som Lilla Aktuellt gjorde om attacken i Stockholm var måndagen den 10/4, alltså tre dagar efter attacken. Den här dagen viger Lilla Aktuellt nästan hela sin sändning åt attacken i Stockholm. Programmet börjar med att programledaren berättar att det i fredags skedde en *“hemska attack”* i Stockholm *“När en man i en lastbil med flit körde in i massa människor”*. Innan första inslaget säger programledaren *“Om du är lite yngre så kan det vara bra att kolla tillsammans med en vuxen. Du kanske kommer på frågor eller vill prata om det du ser”*. Sedan visas ett inslag där reportern börjar med att berätta att *“flera personer blev påkörda och skadades och några så allvarligt att de dog. En av dem var en elvaårig flicka.”*. Det här är enda gången under Lilla Aktuells fem sändningar om attacken i Stockholm som de nämner döda och skadade. Inslaget visar inledningsvis människor som står och gråter under en tyst minut på Sergels torg i Stockholm, i bakgrunden hörs ledsen musik och kyrkklockor och reportern berättar att det under dagen har hållits en tyst minut i bl.a. Stockholm, Göteborg, Umeå och Karlstad för att hedra offren. Den tysta minuten följs upp av klippbilder på blommor och människor som sörjer på Drottninggatan. Därefter visas bilder på Drottninggatan en kort stund efter attacken. Här syns både rök, polis- och brandbilar. Det visas också bilder på lastbilen som kört in i Åhlens och poliser som rör sig runt om. Först nu nämns attacken som ett terrorbrott genom att reportern säger *“Det kallas för ett terrordåd”*. Tittarna får också veta att *“Polisen har gripit en person som de tror körde lastbilen och en till som de tror hjälpte till. Många poliser jobbar nu hårt med att ta reda på exakt vad som hänt och varför det hände.”* Vi får dock inte veta mer om terroristen än att det är en man. Inslaget avslutas med att vi får träffa två systrar (barn) som är på Drottninggatan

för att lämna blommor. De får berätta varför de kommit dit och hela inslaget avslutas med att den äldre systemen säger *“Ja, Sverige står enat”*.

Tillbaka i studion igen pratar programledaren med en av reporterna om terrorister. *Terrorister som gör sådana här saker de vill liksom med våld visa vad de tycker. De vill ha uppmärksamhet och de vill att folk ska bli rädda och i Lilla Aktuellt imorgon kommer vi prata mer om det här och varför det är såhär. Det kan vara lite klurigt.”* Mer än så nämns inte om vare sig terrorister eller terrorbrott.

I nästa inslag får vi träffa 11-åriga Nils Hagelin som var och sålde majblommor på Drottninggatan med sina klasskompisar när attacken skedde. Klippet är inspelat hemma i Nils lägenhet och börjar med att han visar smskonversationer som han hade med sina klasskompisar under terrordådet. Samtidigt som han visar smsen berättar han om hur han tog skydd i en butiksöppning när lastbilen for förbi och hur han sen blev invinkad i en affär som låg mitt över gatan och fick ta skydd i deras källare. *“Den kör in i massa butiksskyltar och butiker på ena sidan. Jag och min kompis står då i mitten av vägen. Och båda vi springer. Jag springer in i en dörröppning och gömmer mig där. När lastbilen har kört förbi är det en butik som säger att vi kan komma in och gömma oss”* Därifrån ringde han sin pappa som jobbar i närheten och som tog sig dit och satt med Nils i källaren. Han beskriver att han grät och var väldigt rädd. Han berättar även att han messade med sina kompisar och att de försökte lugna ner varandra. Därefter visas bilder på majblommorna som Nils har kvar och han berättar att han tappade de flesta när han sprang och tog skydd. *“Jag tjänade nog bara 40 kronor eller så”* säger han. Nils berättar sedan att han känner sig rädd för att gå tillbaka till Drottninggatan efter det som hänt. Sedan avslutas klippet med att Nils mamma bjuder Nils på bullar samtidigt som reportern berättar att det gick bra för all Nils klasskompisar och Nils ska åka med sin familj på en semesterresa under påsklovet.

Tillbaka i studion presenterar programledaren nästa inslag som är en intervju med Jonas som jobbar på BRIS. Han berättar att många barn känner sig oroliga och har ringt till BRIS för att prata om Stockholmsattacken. Han tipsar också om vad du bör göra om du känner dig orolig. *“Ta hjälp och berätta. Alltså ta hjälp av vuxna. Det första man tänker är kanske en förälder men det behöver det inte vara. Det kan vara en vuxen på skolan, en kurator och man kan höra av sig till BRIS, där jag jobbar, och få prata hur man känner och tänker. Viktiga är att man inte sitter ensam med tankarna och känslorna utan man delar med sig av dem till någon och berättar hur det känns. Kolla och lyssna inte. Man behöver alltså inte titta på nyheterna eller läsa om den här händelsen.”*

Tillbaka i studion sammanfattar programledaren genom att säga att det är bra att prata med en vuxen och att du inte måste ta del av nyheterna. Därefter visas kommentarer om det som hänt i Stockholm som barn har skrivit på Lilla Aktuells klotterplank på webben. Hela sändningen avslutas med en väderrapport. (Lilla Aktuellt, 10/4 2017)

5.3. Skrämmande och lugnande material

I den här sändningen från Lilla Aktuellt fanns många skrämmande element. Hela sändningen inleds med att programledaren i en tydlig nyhetskontext levererar skrämmande information. I Valkenburgs forskning har vi fått veta att barn blir rädda när negativ information presenteras av en nyhetsuppläsare (Valkenburg, 2004, s. 69-72). Vi förstår dock att det är svårt att göra på något annat sätt. informationen behöver förmedlas och då måste programledaren förklara

vad som hänt. Kanske hade man kunnat jobba med sitt ordval mer här och undvikit värderande ord såsom "hemsk".

Därefter berättar reportern att "*flera personer blev påkörda och skadades och några så allvarligt att de dog. En av dem var en elvaårig flicka.*". Här öppnar de upp för att barn ska kunna identifiera sig med den 11-åriga flickan. Forskning visar att människor blir mer rädda ju mer de kan identifiera sig med offren geografiskt och kulturellt (Box, Hale & Andrews, 1988). Det här är enda gången i alla Lilla Aktuellt's sändningar om Stockholm som döda och skadade nämns över huvud taget.

Lilla Aktuellt väljer att visa bilder på människor som gråter på Sergels torg, bilderna förstärks dessutom med ljudet av ledsen musik och kyrkklockor. Barn berörs av att se känslomässiga reaktioner hos ögonvittnen och överlevande släktingar till offer. Här beror rädslan på empati. Barnet sätter sig in i det känslotillstånd som den som syns har och blir därför rädd för att uppleva samma sak (Valkenburg, 2004, s. 69-72). Det kan också vara så att barnet själv har erfarenhet av att kyrkklockor ringer vid sorgliga tillfällen som till exempel begravningar. Det kan öka skrämelsen. Valkenburg visar att barn utvecklar rädsla på tre sätt. Det första är genom en egen dålig erfarenhet. Författaren exemplifierar det med att om ett barn bränner sig på en brännmanet när hen badar så är det troligt att barnet kommer att bli mer rädd för att bada än vad hen var tidigare (Valkenburg, 2004, s 59-60).

Det visas inga upprepade bilder som gör att det går att tolka som att det skulle komma nya lastbilar hela tiden. Däremot så väcktes en annan tanke apropå Rönnerbergs forskning som om att barn kan tolka det som att en händelse upprepar sig om liknande bilder visar om och om igen (Rönnerberg, 2010, s 33). Vi reagerade på att det kanske finns en risk här att begreppet "*tyst minut*" kan vara lite för abstrakt för de yngsta barnen för att kunna förstå. Kanske kan det då upplevas som skrämmande att fler städer rabblas upp och barn som råkar bo i Göteborg, Umeå eller Karlstad kanske inte alls förstår varför deras städer plötsligt nämns förbigående i en terrorkontext.

Många barn har någon gång varit på Drottninggatan eller Åhlens i Stockholm Det gör att det är en plats som är lätt att relatera till och bilder på utryckningsfordon, rök och den kraschade lastbilen där kan därför kännas extra skrämmande. I teorin Fear of crime menar forskarna att om ett område är stökigt, högljutt, smutsigt och trasigt så kommer en del människor att tolka det som att det är en otrygg plats (Box, Hale & Andrews, 1988). Här blir en tidigare trygg plats plötsligt otrygg.

Terrordåd nämns men tillåts vara ett abstrakt begrepp som inte förklaras särskilt ingående. Reportern säger följande om terror: *Terrorister som gör sådana här saker de vill liksom med våld visa vad de tycker. De vill ha uppmärksamhet och de vill att folk ska bli rädda och i Lilla Aktuellt imorgon kommer vi prata mer om det här och varför det är såhär. Det kan vara lite klurigt.*" Smith och Wilsons studie visar att ordet terror uppfattas av äldre barn som ett abstrakt och obehagligt hot som potentiellt skulle kunna skada den egna familjen (Smith & Wilson, 2009).

I klippet med Nils finns många beröringspunkter som kan skapa identifikation. Hans smskonversationer är förvisso filmade lite på avstånd men det framgår ändå tydligt att de är skrivna av panikslagna barn som skriver med versaler och är rädda. Att han sålde

majblommor är också en vardaglig sak som många barn gör och kan identifiera sig med. Att det hände något så otäckt som terror när Nils sålde majblommorna kan förstärka känslan av att det kan hända vart som helst och när som helst. Här blir Valkenburgs forskning återigen aktuell eftersom barn påverkas av att se känslomässiga reaktioner hos ögonvittnen. Empati gör att barnet sätter sig in i det känslotillstånd som den som syns har och blir därför rädd för att uppleva samma sak (Valkenburg, 2004, s. 69-72). Nils beskriver hur det var att vara på Drottninggatan när attacken skedde och att han inte vill gå tillbaka dit nu. Det kan få andra barn att fundera över om det kan vara farligt för dem också.

Förutom attacken i Stockholm visas bara vädret i sändningen. Det innebär alltså att lugnandestrategin som Rönnberg beskriver där redaktionen blandar tungt och lätt material inte används (Rönnberg, 2010, s. 33).

Lilla Aktuellt gör också saker för att lugna. I början tipsar de om att det kan vara bra att titta tillsammans med en vuxen, särskilt om man är lite yngre.

Bilderna som visas från Drottninggatan är å ena sidan skrämmande på grund av igenkänningen. Å andra sidan är bilderna filmade lite på håll, poliser syns och ch människorna upplevs inte panikslagna. En av lugnandestrategierna som Rönnberg nämner handlar just om att inte visa otäcka närbilder när man förmedlar nyheter för barn (Rönnberg, 2010, s. 33).

Reportern lugnar också genom att tydligt förmedla att polisen har kontroll över situationen. *“Polisen har gripit en person som de tror körde lastbilen och en till som de tror hjälpte till. Många poliser jobbar nu hårt med att ta reda på exakt vad som hänt och varför det hände.”* Forskningen säger att om människor upplever att polis och myndigheter är duktiga på att reda ut och förebygga brott är de ofta mindre rädda för att själva bli utsatta för brott (Box, Hale & Andrews, 1988).

Systrarna som lämnar blommor på Drottninggatan visar att det är tryggt att vara på Drottninggatan nu. Barn kan identifiera sig med dem och se att de inte är rädda. Enligt Valkenburgs forskning så relaterar barn till känslotillstånd (Valkenburg, 2004, s. 69-72).

I klippet om Nils så lättas stämningen upp på slutet. Hans mamma bjuder på bullar, reportern berättar att det gick bra med Nils och alla hans klasskompisar och att Nils nu är på semesterresa med sin familj. Här används lugnandestrategin där obehagligt material blandas med positiva nyheter (Rönnberg, 2010, s. 33).

I inslaget med Jonas på BRIS är det tydligt att syftet är att lugna *“Ta hjälp och berätta. Alltså ta hjälp av vuxna. Det första man tänker är kanske en förälder men det behöver det inte vara. Det kan vara en vuxen på skolan, en kurator och man kan höra av sig till BRIS, där jag jobbar, och få prata hur man känner och tänker. Viktiga är att man inte sitter ensam med tankarna och känslorna utan man delar med sig av dem till någon och berättar hur det känns. Kolla och lyssna inte. Man behöver alltså inte titta på nyheterna eller läsa om den här händelsen.”* Här görs ett försök till att vägleda barn. Dock går rådet att inte titta på nyheterna emot BRIS egen rekommendation om att titta på Lilla Aktuellt (BRIS, 2017). Det går också emot att vi i Sverige brukar tycka att det är bättre att barn blir informerade (Rönnberg, 2010,

s. 47) och att abstrakta och svårgreppbara saker ofta är mer skrämmande än det konkreta (Smith & Wilson, 2009).

Sändningen avslutas med att tittarna får se vad barn har skrivit på Lilla Aktuellt's hemsida efter dådet. Här sker rapporteringen utifrån barnens perspektiv. Rönnberg skriver att en av lugnandestrategierna är att utgå från barnets perspektiv när redaktionerna rapporterar om obehagliga nyheter (Rönnberg, 2010 s. 33).

5.4. Sändning 2

Den andra sändningen ägde rum tisdagen den 11/4. Rapporteringen om attacken i Stockholm är programmets tredje ämne. Innan de börjar prata om attacken så sänds ett inslag om vattenbrist. Programledaren berättar att inslaget ska handla om attacken i Stockholm.

Inslaget är genomgående klippbilder med reporterns röst som pratar till. De börjar med att visa klippbilder på en blomvägg, poliser och stillsamma människor. Händelsen kallas både för attack och terrorbrott. Sedan kommer fler klippbilder på ambulans, polis och brandkår och bilder från brottsplatsen. Bilderna från händelsen är tagna lite på håll och på de bilder som visas är området avspärrat och det finns poliser med i bild. Samtidigt som dessa bilder visas så berättar reportern bland annat att *“Mannen som polisen är säkra på gjorde det ska häktas. Det betyder att han ska fortsätta sitta inlåst tills det har bestämts vilket straff han ska få.”* En terrorist beskrivs såhär: *“Terroristen vill skada och skrämma oskyldiga genom våld. Genom att göra attacker får de uppmärksamhet. terrorister vill också ändra på hur ett land styrs så att det blir som de vill. Men i en demokrati där ju alla som bor i ett land är med och bestämmer funkar det inte så.”* Efter det så sätter reportern attacken i Stockholm i en större kontext och berättar att det skett terrorattacker på flera andra ställen i Europa. *“I London var det för några veckor sedan en liknande attack som i Stockholm”*. Under tiden visas klippbilder på polisen i London. Tittarna får också veta att *“terroristbrott är väldigt ovanliga”*. Efter det berättar reportern att *“Polisen och politiker jobbar hårt för att sådana här saker aldrig ska hända Sverige samarbetar också hårt med andra länder över hela världen för att stoppa terrorismen och de personer som begår terrorbrott”*

Efter det får vi se ett klipp från där Stefan Löfven står framför en svensk flagga och håller tal efter attacken.

Tillbaka i studion berättar programledaren att Oskar Linnros släppte en ny låt under helgen som heter Psalm för skolgårdar och att många funnit tröst i låten.

Sedan får vi se en intervju med Oskar Linnros där han berättar att det var en slump att låten släpptes när den gjorde men att den fått en ny innebörd för honom också efter attacken. Intervjun sker först vid ett piano, sedan kommer klippbilder från attacken blandat med skolgårdsbilder och sedan avslutas intervjun på en bänk. Efter intervjun går programledaren vidare till nästa inslag som handlar om en hästtävling. (Lilla Aktuellt 11/4 2017)

5.5. Skrämmande och lugnande material

I andra sändningen om drottninggatan har Lilla Aktuellt fokuserat på att förklara olika begrepp och använder sig av betydligt fler lugnandestrategier än i förra sändningen. Rapporteringen om attacken i Stockholm är programmets tredje inslag, efter ett inslag om

vattenbrist, vilket kan uppfattas som att det inte längre har högsta prioritet och att det mesta har återgått till det normala. Rönnberg har skrivit om att redaktioner försöker varva tunga nyheter med mer lättsamt material för att det inte ska kännas så skrämmande (Rönnberg, 2010, s. 33).

Man visar sedan fler klippbilder på ambulans, polis och brandkår och bilder från brottsplatsen. Bilderna från händelsen är tagna lite på håll och på de bilder som visas är området avspärrat och det finns poliser med i bild. Rönnberg skriver att redaktionerna medvetet inte visar de allra läskigaste bilderna och ofta filmar otäcka saker lite på avstånd (Rönnberg, 2010, s.33).

Programledaren berättar att polisen är säker på att de häktat rätt man och att han inte kommer finnas på gatorna det närmaste. *“Mannen som polisen är säkra på gjorde det ska häktas. Det betyder att han ska fortsätta sitta inlåst tills det har bestämts vilket straff han ska få.”* Att media förmedlar en bild av att polis och myndigheter har situationen under kontroll ökar människors trygghetskänsla (Box, Hale & Andrews, 1988).

Lilla Aktuellt beskriver en terrorist med *“Terroristen vill skada och skrämma oskyldiga genom våld.”* Att berätta om någon som vill skada och skrämma oskyldiga människor genom våld kan skapa rädsla. Ordet “oskyldiga människor” gör att många kan identifiera sig vilket gör att de påverkas mer av nyheten (Box, Hale & Andrews, 1988). Även ordet terror uppfattas av äldre barn som ett abstrakt och obehagligt hot som potentiellt skulle kunna skada den egna familjen (Smith & Wilson, 2009).

Man visar sedan bilder från London och berättar att *“I London var det för några veckor sedan en liknande attack som i Stockholm”* detta kan skapa rädsla då London är både geografiskt och kulturellt nära Sverige, något som gör att människor i Sverige kan identifiera sig med offren (Box, Hale & Andrews, 1988).

Lilla aktuellt berättar direkt efter att *“terroristbrott är väldigt ovanliga”*. Något som kan skapa trygghet då barn kan tolka flera sändningar om samma sak som något som upprepar sig (Rönnberg 2010, s 33)

Man berättar avslutar det segmentet med att berätta att *“Polisen och politiker jobbar hårt för att sådana här saker aldrig ska hända Sverige samarbetar också hårt med andra länder över hela världen för att stoppa terrorismen och de personer som begår terrorbrott”*. Att media förmedlar en bild av att polis och myndigheter har situationen under kontroll ökar människors trygghetskänsla (Box, Hale & Andrews, 1988).

5.6. Sändning 3

Den tredje sändningen sändes torsdagen den 13/4. Då var det ett kort inslag om att de gosedjur som polisen fått efter attacken ska lämnas vidare till behövande barn. Reportern inleder klippet med att retoriskt fråga hur man går vidare efter en sådan hemsk händelse. Klippbilder visar en polisbuss som är täckt av blommor, ett hav av gosedjur och sedan visas två poliser som står med famnarna fulla av gosedjur samtidigt som de berättar att det känns väldigt bra att gosedjuren går till en bra sak. Ingenting nämns om antal döda/skadade eller om

terrorism. Efter det här inslaget går programledaren direkt vidare till nästa nyhet om halka (Lilla Aktuellt 13/4 2017).

5.7. Skrämmande och lugnande material

I den tredje sändningen från drottninggatan ligger fokus på att skapa trygghet. Man visar bilder på en blomtäkt polisbuss och intervjuar två poliser som står med famnarna fulla av gosedjur. Forskning visar att media spelar en viktig roll när det handlar om människors trygghet. Polis och myndigheter har situationen under kontroll vilket ökar människors trygghetskänsla (Box, Hale & Andrews, 1988). De berättar att de ska skänka gosedjuren till behövande barn. När människor kan relatera till det nyheterna handlar om så påverkas de mer av dem (Box, Hale & Andrews, 1988).

5.8. Sändning 4

Den fjärde sändningen om attacken i Stockholm sändes den 20/4, alltså nästan två veckor efter händelsen. Det här är det första som händer i sändningen och programledaren berättar att vi nu ska få träffa Nils Hagelin och hans klasskompisar igen.

I det här inslaget står Nils med fem av sina klasskompisar på Drottninggatan. De är på samma plats som de var på när attacken skedde och Nils får peka ut butiksentrén som han tog skydd i när lastbilen åkte förbi. Hans klasskompisar får också peka ut var de gömde sig och berätta att det känns mycket bättre nu. Ett barn berättar om hur klasskompisarna hörts på sms efter attacken och *“att alla var okej”*. Alla barn får komma till tals och skyltar med deras för och efternamn visas. Nils berättar att han inte är lika rädd längre och intervjun varvas med klippbilder på en vanlig dag på Drottninggatan. Bland annat visas en bild på en pappa som har sin lilla dotter på axlarna och hon vinkar mot kameran. Musiken i bakgrunden är glad. Det visas också en bild på en vägg med texter om händelsen. Inslaget avslutas med en sekvens där barnen står still i en klunga i mitten medan människorna som passerar dem snabbspolas. Grafiskt blir det en väldigt tydlig bild av att det står starka och enade på den plats som de varit så rädda för men som nu blivit som vanligt igen. Tillbaka i studion säger programledaren att det är skönt att allt gått bra med Nils och hans klasskompisar. och går sedan vidare till nästa ämne som är ett inslag om protester i Venezuela. I det här inslaget nämns inga döda eller skadade och heller ingenting om terrorism (Lilla Aktuellt 20/4 2017).

5.9. Skrämmande och lugnande material

Den här sändningen om terrorattacken i Stockholm helt befriad från skrämmande material. Istället känns det som att syftet här är att följa upp, lugna och visa på att allt börjar att återgå till det normala.

Nils, som förra gången vi träffade honom sa att han var rädd för att besöka Drottninggatan igen, står nu mitt på gatan och verkar inte alls rädd. Hans klasskompisar är med honom och tittarna får med egna ögon se att de också verkar må bra. Inslaget utgår från barnens perspektiv, vilket Rönnberg beskriver som en av lugnandestrategierna (Rönnberg, 2010, s. 33). Annan forskning visar också att människor påverkas mer när de kan relatera till de som

nyheten handlar om (Box, Hale & Andrews, 1988). Av den anledningen är det klokt att låta barn vara de som förmedlar att allt är bra nu.

5.10. Sändning 5

Den femte och sista sändningen om attacken i Stockholm blir i Lilla Aktuellt skola den 21/4. Eftersom det var påsklov veckan innan så är det här det första och enda tillfället som händelsen nämns i Lilla Aktuellt skola trots att det nu var två veckor sedan händelsen. Sändningen inleds med händelserna i Stockholm som beskrivs som "*hemska attacker*" av programledaren. Till ganska stor del visas inslag som redan visats i vanliga Lilla Aktuellt. Det som är nytt i det här programmet är en videohälsning från en mellanstadieskola i Luleå som har gjort teckningar och dikter för att hedra offren i Stockholm. Först får vi se tre killar (barn) som presenterar skolan och berättar att de har gjort ett collage: De här barnen namnges aldrig. Därefter får vi se en video på när hela klassen står med händerna format som ett hjärta (några utav barnen vinkar istället och ler glatt), men de flesta ser ledsna ut. Adeles låt *make you feel my love* hörs i bakgrunden samtidigt som kameran filmar sorgsna dikter och teckningar.

Efter det är inslaget går programledaren vidare med nästa nyhet som handlar om det fria skolvalet (Lilla Aktuellt Skola 21/4 2017).

5.11. Skrämmande och lugnande material

Även i den här sändningen så inleder programledaren med att berätta att det var två veckor sedan de "*hemska attackerna*" i Stockholm. Som vi konstaterat tidigare så säger forskningen att barn blir rädda när negativ information presenteras av en nyhetsuppläsare (Valkenburg, 2004, s. 69-72).

Om inslaget från skolan i Luleå tolkas som skrämmande eller lugnande beror på vilket av barnen som man identifierar sig med. Vi förstår att avsikten med klippet är att visa att de hedrar och tänker på de döda och skadade. Den känslan förstärks av musiken, att barnen står med händerna formade som hjärtan och de sorgliga dikterna som kameran zoomar in. Dock blir det nästan lite befriande att inte alla barn ser helt förstörda ut eftersom det två veckor efter händelsen också bör få vara okej att vara glad. Bor man i Luleå är det heller inte alls säkert att det som händer i Stockholm känns skrämmande nära. Istället visar klippet att alla känslor finns och är okej. Valkenburgs studie visar att barn sätter sig in i det känslotillstånd som den som intervjuas eller syns i bild (Valkenburg, 2004, s. 69-72). I det här klippet borde alla kunna se någon som de kan relatera till.

5.12. Nyheter i Barnradion (f.d. Junior i P4) om terrordådet i Stockholm

5.13. Sändning 6

Den första sändningen om attacken i Stockholm som Nyheter i Barnradion producerade blir en specialpodd som går att hitta på deras sajt dagen efter dådet den 8/4 2017. Den producerades på grund av att deras ordinarie sändning utgick på grund av extrasändningar.

Hela sändningen handlar om terrorisdådet. De börjar sändningen med att berätta att de kommer berätta det senaste eftersom man troligtvis redan har hört ganska mycket om attacken.

Programledaren beskriver händelsen som *“En lastbil körde rakt in i människor på Drottninggatan i centrala Stockholm. Lastbilen hade stulits tidigare under dagen.”* och *“Efter att lastbilen hade kört på människor så kraschade den rakt in i ett varuhus.”* Det förklaras därefter att Drottninggatan är en stor shoppinggata i Stockholm. Sedan berättas att det man vet är att fyra människor dödades och att 15 personer skadades och fördes till sjukhus. Programledaren presenterar sedan Martin Svenningsen som jobbar på Sveriges Radio och var i närheten av attacken. Han berättar sedan att han färdades i en buss i centrala Stockholm och hur han sett hela händelseförloppet och avslutar med *“minst tre döda såg jag precis framför och stora mängder folk som kastade sig åt olika håll.”*

Tillbaka till studion berättar sedan programledaren att det nu har konstaterats att det är fyra som dödats och att polisen har tagit fast en man som är misstänkt för terroristbrott och att det var han som körde lastbilen. Varför han har gjort det är fortfarande oklart.

Programledaren berättar sedan att många är tagna av vad som hänt och att statsministern Stefan Löfven uttalat sig. *“Jag vill först rikta mig till dig som idag sörjer någon du har förlorat eller oroas över någon som är skadad. Ni ska veta att hela Sverige är med er.”*

Sedan berättar programledaren att attacken har väckt stor uppmärksamhet runt om i världen. Hon välkomnar sedan Niclas Albertsson som är producent på Nyheter i Barnradion. Han berättar att det är en liten tröst att så många människor runt om i hela världen som tänker på oss just nu här i Sverige. *“I natt så släcktes Eiffeltornet i Paris i en minut och det gjorde man just för att hedra offren i Stockholm. Från USA så säger man att man är beredd att hjälpa Sverige om vi skulle behöva hjälp med att utreda det här och Rysslands president Putin, han säger att, vid denna svåra tid gråter Ryssarna med det Svenska folket.”* De berättar sedan att Tyskland, Finland, Grekland, Nederländerna, Spanien och Storbritannien också hedrar Sverige.

Sedan går de vidare med att berätta att det har varit mycket omtanke även inom Sverige och att dagen innan hade det varit svårt för många som bor i Stockholm att ta sig hem med tåg och tunnelbana eftersom det var så mycket som var inställt i trafiken. Då ställde många upp för varandra *“Okej, sa man, du kommer inte hem - kom hem till mig istället. Jag fixar en pizza så äter vi det här tills det har lugnat ner sig lite.”* Eller så hjälper man någon att ta sig hem med sin bil.

Niclas Albertsson avslutar sedan med att berätta att många har börjat gå till Drottninggatan och lägga ner blommor och tända ljus. Han berättar också om en forskare som kan mycket om terrorism har uttalat sig om att polisen och människor som jobbat på olika myndigheter hittills har hanterat det här jättebra.

Programledaren går sedan vidare i programmet och presenterar Marie Angsell som jobbar på BRIS. Marie Angsell börjar med att säga *“Man kan reagera på olika sätt men det jag tror att de flesta, både barn och vuxna, känner är någon sorts oro.”* Hon pratar om hur man kan tänkas känna efter sådana här händelser och tipsar om att inte vara ensam med sin rädsla utan söka upp någon att vara med som man känner sig trygg med och även att inte läsa eller lyssna

på allt som har med attacken att göra. Hon berättar även att det här är en väldigt ovanlig händelse och att det finns människor som jobbar allt vad de kan för att ta reda på vad det var som hände och se till att det inte händer igen.

I inslaget nämns dödade och skadade. Det nämns ingenting om vad ett terrordåd är eller vad en terrorist är. Inga barn får komma till tills i sändningen (Nyheter i Barnradion. F.d. Junior i P4, 8/4 2017).

5.14. Skrämmande och lugnande material

Eftersom det är en specialpodd om Stockholmsdådet så säger det sig självt att den uteslutande handlar om attacken i Stockholm. Det leder dock till att det inte finns något material efteråt som styr tankarna till något mer lättsamt och då missas den möjligheten till att tillämpa den lugnandestrategin (Rönnerberg, 2010, s. 33).

Programledaren beskriver händelsen som *“En lastbil körde rakt in i människor på Drottninggatan i centrala Stockholm. Lastbilen hade stulits tidigare under dagen.”* Barn blir rädda när negativ information presenteras av en nyhetsuppläsare (Valkenburg, 2004, s. 69-72). Här är informationen inte bara negativ utan direkt obehaglig. Lastbilen har inte bara stulits, den har också kört rakt in i människor.

Det förklaras därefter att Drottninggatan är en stor shoppinggata i Stockholm. Den informationen kan både skrämja och lugna beroende på vart barnet som lyssnar själv bor och vad hen har för kopplingar till Stockholm. Enligt teorin Feeling safe by comparison så kan människor ibland uppleva sig själva som tryggare när det händer otäcka saker någon annanstans. När brott sker på andra ställen känns vår egen hemvist jämförelsevis säkrare, och därför ökar människors trygghetskänsla (Liska & Baccaglini, 1990).

Att fyra människor dödades berättas två gånger av programledaren och en gång av ögonvittnet som berättar att han såg tre som dog. Den här informationen skulle eventuellt kunna tolkas som att människor dött vid flera tillfällen eftersom de fler gånger återkommit till människor som dött och dessutom anger olika dödstal. Rönnerberg skriver i sin text om att upprepade bildsekvenser kan tolkas som att något upprepar sig (Rönnerberg 2010, s 33). Kanske kan samma koppling ske vid upprepad information.

Ögonvittnet som färdades i bussen är onödigt explicit när han säger att *“minst tre döda såg jag precis framför och stora mängder folk som kastade sig åt olika håll.”* Valkenburgs forskning blir återigen aktuell eftersom barn påverkas av att se känslomässiga reaktioner hos ögonvittnen. Empati gör att barnet sätter sig in i det känslotillstånd som den som intervjuas har och blir därför rädd för att uppleva samma sak (Valkenburg, 2004, s. 69-72).

Terroristbrott nämns men förklaras inte. *“Polisen har tagit fast en man som är misstänkt för terroristbrott och att det var han som körde lastbilen.”* Smith och Wilsons studie visar att ordet terror uppfattas av äldre barn som ett abstrakt och obehagligt hot som potentiellt skulle kunna skada den egna familjen (Smith & Wilson, 2009).

Inga barn får komma till tills i sändningen och det innebär att de även missar lugnandestrategin som handlar om att redaktionen försöker utgå från barns perspektiv (Rönnerberg, 2010, s.33).

Det finns också lugnande faktorer i sändningen. Att de berättar att polisen har tagit fast en man förstärker känslan av att polisen har koll på läget.

De spelar också upp ett klipp där Stefan Löfven uttalat sig. *“Jag vill först rikta mig till dig som idag sörjer någon du har förlorat eller oroas över någon som är skadad. Ni ska veta att hela Sverige är med er.”*

De berättar också att *“i natt så släcktes Eiffeltornet i Paris i en minut och det gjorde man just för att hedra offren i Stockholm. Från USA så säger man att man är beredd att hjälpa Sverige om vi skulle behöva hjälp med att utreda det här och Rysslands president Putin, han säger att, vid denna svåra tid gråter Ryssarna med det Svenska folket.”*

Lyssnarna får dessutom veta att en forskare som kan mycket om terrorism har uttalat sig om att polisen och människor som jobbat på olika myndigheter hittills har hanterat det här jättebra.

De fyra ovanstående exemplen skapar trygghet genom att auktoritetspersoner, både polis och politiker, får uttala sig. Det förmedlas en bild av att de vet vad de gör. Forskning visar att människors rädsla påverkas av förtroendet för polis och rättsväsende (Box, Hale & Andrews, 1988).

Lyssnarna får också veta att det har varit mycket omtanke även inom Sverige och att dagen innan hade det varit svårt för många som bor i Stockholm att ta sig hem med tåg och tunnelbana eftersom det var så mycket som var inställt i trafiken. Då ställde många upp för varandra *“Okej, sa man, du kommer inte hem - kom hem till mig istället. Jag fixar en pizza så äter vi det här tills det har lugnat ner sig lite.”* Eller så hjälper man någon att ta sig hem med sin bil. Här förstärks känslan av kulturell gemenskap och att människor ställer upp för varandra. Identifikationen blir hög och forskning visar på att människor påverkas när de kan relatera till de som nyheten handlar om (Box, Hale & Andrews, 1988).

Marie Angsell från BRIS berättar att det är naturligt att känna sig orolig. *“Man kan reagera på olika sätt men det jag tror att de flesta, både barn och vuxna, känner är någon sorts oro.”* Hon pratar om hur man kan tänkas känna efter sådana här händelser och tipsar om att inte vara ensam med sin rädsla utan söka upp någon att vara med som man känner sig trygg med. Precis som Jonas i Lilla aktuellt sändning ett så säger hon även man att inte behöver läsa eller lyssna på allt som har med attacken att göra. Precis som vi beskrev under sändning ett så går det rådet emot BRIS egen rekommendation om att titta på Lilla Aktuellt (BRIS, 2017). Det går också emot att forskarna i Sverige brukar tycka att det är bättre att barn blir informerade (Rönnerberg, 2010, s. 47) och att abstrakta och svårgreppbara saker ofta är mer skrämmande än det konkreta. (Smith & Wilson, 2009).

Marie Angsell berättar även att terrordåd är en väldigt ovanlig händelse och att det finns människor som jobbar allt vad de kan för att ta reda på vad det var som hände och se till att

det inte händer igen. Det är bra att det påpekas att det är ovanligt för att försöka förebygga att kan tolka flera sändningar om samma sak som att något upprepar sig (Rönneberg 2010, s 33).

5.15. Sändning 7

Andra sändningen om attacken i Stockholm sänds lördagen den 15/4. Åtta dagar efter attacken. I studion sitter även veckans nyhetspanel bestående av två barn som båda får för och efternamn. Attacken i Stockholm är det tredje inslaget på sändningen. Inslaget innan handlar om att allt fler skänker pengar till hjälporganisationer.

Inslaget om terrorattacken börjar med att programledaren förklarar att en man stal en lastbil och körde rakt in i människor på en shoppinggata. Programledaren berättar sedan att flera personer skadades och att några dog, bland annat en 11-årig flicka. Det berättas sedan att mannen som körde lastbilen greps av polisen och även erkänt att det var han som gjorde det. Programledare berättar att *“Mannen är 39 år gammal och kommer från landet Uzbekistan. På sociala medier kan man se att han har haft kontakt med folk som gillar terrororganisationen IS. Men man vet inte varför mannen gjorde det här.”*.

Barnen i nyhetspanel får sedan frågan hur de känt sig efter det som har hänt. En kille i nyhetspanel förklarar sina känslor med *“Lite förvånad att det hände i Sverige och även lite pirrig och rädd.”*.

Inslaget går sedan vidare med att börja prata om att det spridits många otäcka bilder och rykten på sociala medier. Barnen i nyhetspanel får frågan om de sett något sådant. Båda berättar att de sett otäcka och felaktiga bilder.

Programledaren går vidare med en telefonintervju med Anna Nyman som jobbar på myndigheten för samhällsskydd och beredskap. Anna Nyman berättar att det blir svårt att veta hur man ska göra om det blir mycket rykten och att människor blir oroliga i onödan. Hon berättar vidare att polisen kanske åker till ett ställe och när de sedan kommit fram så visar det sig att det bara handlade om ett rykte. Att även dela bilder med bilder på skadade och dödade kan oroa människor i onödan. Anna Nyman berättar att man ska se upp för att publicera saker med namn på för att inte riskera att anklaga oskyldiga människor i onödan.

Inslaget om attacken i Stockholm följs av ett inslag om appen Musical.ly.

I inslaget förklarar varken vad ett terroråd är eller vad som definieras som en terrorist däremot berättar man mycket om terroristen på Drottninggatan. Barn får komma till tals med både för och efternamn under inslaget. De får svara på frågor men aldrig ställa några egna frågor (Nyheter i Barnradion. F.d. Junior i P4, 15/4 2017).

5.16. Skrämmande och lugnande material

Inslaget om terrorattacken börjar med att programledaren förklarar att en man stal en lastbil och körde rakt in i människor på en shoppinggata. Programledaren berättar sedan att flera personer skadades och att några dog, bland annat en 11-årig flicka. Inledningen är snarlik den som användes i sändning sex. Det gör att Valkenburgs forskning om att barn blir rädda när negativ information presenteras av en nyhetsuppläsare återigen blir aktuell (Valkenburg,

2004, s. 69-72). Enda skillnaden är att de nu valt att inte namnge Drottninggatan utan istället kalla den för shoppinggatan vilket gör att inte Drottninggatan som plats blir lika utpekad.

Om terroristen ges ganska utförlig information. Däremot får lyssnarna inte veta någonting om vad terrorism är. *Mannen är 39 år gammal och kommer från landet Uzbekistan. På sociala medier kan man se att han har haft kontakt med folk som gillar terrororganisationen IS. Men man vet inte varför mannen gjorde det här.*”. Här framgår det inte tydligt varför mannens nationalitet uppges och det är olyckligt att man berättar att han haft kontakt med folk som gillar IS utan att förklara vad IS är. Abstrakta hot skrämmer framförallt äldre barn (Smith & Wilson, 2009).

Inslaget är det tredje i sändningen vilket signalerar att det inte längre är att betrakta som en huvudnyhet. Inslaget innan handlar om att allt fler skänker pengar till välgörenhet och inslaget efter handlar om appen Musical.ly. De följer alltså Rönnbergs lugnandestrategi genom att blanda lättsamma nyheter med tyngre inslag (Rönnberg, 2010, s.33).

Det berättas att mannen som körde lastbilen greps av polisen och även erkänt att det var han som gjorde det. Det lugnar eftersom polisen då verkar ha kontroll över situationen (Box, Hale & Andrews, 1988).

Att barn får komma till tals i sändningen är bra eftersom det lugnar barn att höra om nyheter ur barns perspektiv (Rönnberg, 2010, s.33). Det hade dock kunnat göras bättre om barn hade fått ställa frågor och inte bara svara på frågor.

Anna Nyman från Samhällsskydd och beredskap informerar om att all information som finns på sociala medier inte stämmer. Därför bör man inte lita på allt och ska var försiktig med vad man delar. Det är lugnande att få veta att allt läskigt man hör inte måste vara sant. I en studie om vad som oroar barn på internet svarade 46 procent av barn mellan 9-12 år att de var rädda för skrämmande innehåll (Findahl, Dunkels och Felitzen, 2013, s. 14). Därför är det bra att de tar upp ämnet och pratar om det.

5.17. Kamratposten om terrordådet i Stockholm

5.18. Krönika 8

Kamratposten publicerade inget om terrordådet i sin papperstidning men på webben publicerade Chefredaktören Lukas Björkman en krönika dagen efter terrordådet lördagen den 8/4 2017. Han skriver att det skett en attack i Stockholm. *“ En lastbil stals, bara några hundra meter från KP-redaktionen. Bilen kördes i hög fart drygt 600 meter på gågatan Drottninggatan, och kraschade in i varuhuset Åhléns. Många blev påkörda. Fyra personer dödades och nio personer skadades så allvarligt att de fortfarande vårdas på sjukhus. Många chockades.”*

Lukas Björkman beskriver sedan att liknande attacker har skett mot London, Berlin och Nice och att skulden på de tidigare dåden lagts på IS. Han går sedan vidare med att berätta att gärningsmannen smet från platsen men att polisen nu gripit någon som de tror är den skyldiga.

Han skriver att de som jobbar på Kamratposten är arga och ledsna över vad som hänt och berättar att han är extra skakad då hans sambo var på platsen när lastbilen körde in i Åhlens.

Han förklarar att han tänker leva som vanligt och inte vara rädd. *“Men nu i dag känner jag mig bara fast besluten att leva som vanligt med min familj , mina kollegor och mina vänner – inte vara rädd, ha roligt! Jag tror nämligen att den eller de som gjorde attacken vill att jag ska vara rädd och ha tråkigt. Men det kan de glömma!”*

Han säger sedan att många barn är oroliga och ledsna men att han vill säga till dem att detta är en extremt ovanlig händelse och att chansen av att drabbas av något liknande är nästan noll. *“Och ledsen får man vara, det kan till och med vara bra. Känslor är till för att kännas, de hjälper en att komma vidare.”*

Han skriver att många av läsarna kommer vilja prata om vad som hänt och att de i så fall ska göra det. Att man ska prata med en vuxen man litar och fråga alla frågor man har. Han berättar också att många inte kommer vilja prata om det och att det också är okej.

Han avslutar med att tipsa om att kolla på Lilla Aktuellt och att ringa och chatta med BRIS (Kamratposten 8/4 2017).

5.19. Skrämmande och lugnande material

Informationen som ges om händelsen är väldigt beskrivande. Läsarna får veta exakt var dådet skedde och hur det skedde. Dessutom blir det ännu verkligare när han berättar att det hände så nära KP-redaktionen. *“ En lastbil stals, bara några hundra meter från KP-redaktionen. Bilen kördes i hög fart drygt 600 meter på gågatan Drottninggatan, och kraschade in i varuhuset Åhléns. Många blev påkörda. Fyra personer dödades och nio personer skadades så allvarligt att de fortfarande vårdas på sjukhus. Många chockades.”* Här är det stor risk att informationen skrämmer eftersom visar att människor blir mer rädda ju mer de kan identifiera sig med offren geografiskt och kulturellt (Box, Hale & Andrews, 1988). Att han senare också berättar att hans sambo var på platsen där det hände kan göra det ännu mer verkligt och obehagligt för vissa.

Han berättar också att liknande brott skett på flera platser runt om i Europa och att IS då fått skulden. Det kan uppfattas som skrämmande information. Både för att det är svårt att riktigt förstå vad IS är för något och för att man kan få känslan av ett abstrakt hot om att terror sker lite överallt. Studier visar att äldre barn blir upprörda av abstrakta hot om terrorism (Smith & Wilson, 2009).

Utöver ovan nämnd information så gör han dock också mycket för att lugna. Först berättar han att polisen gripit en man som de tror har gjort det. Att media förmedlar en bild av polisen löser brott ökar tryggheten (Box, Hale & Andrews, 1988).

Därefter lyckas han också vända den negativa identifikationen som läsaren kände för honom i inledningen till något positivt när han säger: *“Men nu idag känner jag mig bara fast besluten att leva som vanligt med min familj , mina kollegor och mina vänner – inte vara rädd, ha roligt! Jag tror nämligen att den eller de som gjorde attacken vill att jag ska vara rädd och ha tråkigt. Men det kan de glömma!”*

Efter det nyanserar han bilden ytterligare och säger att alla känslor är bra och behövs. Han tipsar också om vart barnen kan vända sig om de vill veta mer vilket är bra eftersom olika barn har olika behov av information (Asker, 2017, 8 april).

5.20. Lilla Aktuellt om terrordådet i Paris

5.21. Sändning A

Den första sändningen som sändes om attacken i Paris var den 16/11 2015 vilket var på måndagen och attacken ägde rum fredag kväll den 13/11. Det är den första nyheten som tas upp i sändningen och en av de två programledarna berättar att *“många människor i Paris dog i flera hemska attacker i fredags”*. Sedan visas ett inslag som börjar med att vi får se ledsna barn som står och sörjer vid en minnesplats. Vi får också se en liten pojke som lägger ner en blomma bland en massa andra blommor där offren hedras. Vi får se närbilder på franska flaggan och på brev som ligger bland blommorna. Samtidigt intervjuas ett franskt par om hur det känns för dem att vara ute på gatorna nu efter dådet. Därefter visas en filmsekvens från matchen där en självmordsbombare sprängde sig utanför. Under filmsekvensen hörs tydligt hur det smäller till och reportern förklarar att det är en bomb som smäller utanför arenan. *“Inga skadades på själva fotbollsarenan men på flera platser utanför var det kaos. Nästan samtidigt på andra platser i Paris skedde flera skjutningar mot restauranger där folk satt och åt. Och så hände ännu en hemsk, sak på en konsert dog många människor i publiken när flera män gick in med vapen och sköt omkring sig.”* Samtidigt som reportern pratar visas en karta över Paris innerstad där de olika platserna markeras ut när reportern berättar om dem. Tittarna får veta att människor har dött men det ges ingen närmare information om hur många det rör sig om. Klippbilder visas på både brandbilar, ambulanser och poliser. Det förklaras att de som gjort det här är terrorister. *“Det innebär att en grupp människor försöker använda sig av olagliga metoder genom våld och hot. Så försöker man skrämja fram förändringar i samhället i ett visst land eller en viss del av världen. Man är missnöjd med hur samhället ser ut och man vill ändra på vissa saker. Och de anser man att man bara kan förändra med hjälp av hot och våld.”*

Sedan är vi åter tillbaka i studion och en av programledarna berättar att *“Ledare över i hela världen har gått ut och sagt att det som de här terroristerna har gjort är fruktansvärt och något som vill alla tillsammans ska hjälpas åt att stoppa”*. Under tiden får vi se väldigt korta klipp på när Obama, Merkel, Cameron och Löfven var för sig håller tal om attackerna i Paris.

Sedan visas ett nytt inslag som börjar med att vi får se förstasidor på tidningar från olika länder som alla handlar om Paris. Sedan visas en bild på ett brev från terrorgruppen IS där de tar på sig attackerna. Medan en reporter förklarar vad IS är visas klippbilder från ett folkhav där det utbrutit kaos, tre män som står på ett tak med en IS-flagga och gör IS-tecknet och bilder på en bilkaravan med soldater från IS som håller vapen och flaggor. Bilderna är otäck och känns hotfulla. Under de här bilderna berättar reportern om IS och säger då så här: *“I ett brev skriver terroristerna som hör till gruppen IS att det var de som gjorde de här hemska attackerna i Paris. Den här gruppen har gjort liknande saker tidigare till exempel i Libanon och Tunisien. Det de vill är att skapa ett eget land med egna regler och de använder våld mot de som tycker annorlunda än de själva.”* Sedan fortsätter reportern: *“Terrorister vill alltså*

skrämma och det är många som blir just rädda av de här händelserna och det är precis det som terroristerna vill.”

Tillbaka i studion igen berättar Programledarna att det även i Sverige är många som sörjer offren i Paris. Sedan visas en kort sekvens på när en flicka lämnar blommor utanför Franska ambassaden. Hon berättar varför hon lämnar en blomma där.

Därefter får tittarna veta att barn kunnat rösta på webben om hur de känner efter attackerna i Paris och då har de flesta svarat med en emoji som ser ut så här :s.

Det visas också en bild från en skolklass i Karlskrona som har ritat franska flaggan som teckningar.

Efter det visas ett inslag med Hans Brun som är terroristforskare. Han intervjuas på en gata i vad som ser ut att vara en gata i ett vanligt svenska villaområde. Han påpekar att terrordåd är ovanligt *“man ska komma ihåg att det är ovanligare i Europa än i många andra delar av världen”*. Reportern frågar om man borde vara rädd för terror och då svarar han så här: *Man behöver inte vara rädd, men man ska lära sig så mycket man kan om det här problemet. Till exempel titta på Lilla Aktuellt och prata om det här i skolan tillsammans med sina lärare, med sina föräldrar och läsa tidningen och följa med nyheterna så gott det går.”*

Sedan är vi tillbaka i studion igen och programledarna presenterar det sista parisrelaterade inslaget i den här sändningen. Nu får vi träffa barn som går på Franska skolan i Stockholm. Utanför skolan vajar den franska flaggan på halv stång och de barn som intervjuas sitter runt ett bord och bläddrar i tidningar. De läser om attackerna i Frankrike och pratar om hur hemskt det måste ha varit för de som var där. Sedan intervjuas eleverna en och en och får berätta hur de känner. Ett av barnen berättar att han känner sig orolig för han har släkt och familj i Frankrike och nu vet han inte om han vågar åka dit längre.

Efter det här inslaget går Lilla Aktuellt vidare med andra nyheter. Direkt efter kommer ett inslag om fotboll (Lilla Aktuellt 16/11 2015).

5.22. Skrämmande och lugnande material

Att nyheten om terrorattacken kommer först i programmet signalerar att den är viktig. Efter nyheten om Paris kommer ett lättsamt inslag och på så vis försöker man lugna tittarna genom att varva tyngre nyheter med mer lättsamma händelser (Rönneberg, 2010, s. 33).

Sändningen inleds med att programledaren presenterar nyheten att *“många människor i Paris dog i flera hemska attacker i fredags”*. Som vi nämnt i tidigare sändningar kan barn bli skrämda av att negativ information presenteras i en nyhetskontext av en programledare (Valkenburg, 2004, s. 69-72).

Identifikation skapas på en gång genom att vi får se ledsna barn som håller om varandra. Genom att se känslomässiga reaktioner hos ögonvittnen och överlevande släktingar till offer. Här beror rädslan på empati. Barnet sätter sig in i det känslotillstånd som den intervjuade har och blir därför rädd för att uppleva samma sak (Valkenburg, 2004, s- 69-72).

Bilderna som visas på blomhaven kan väcka associationer till andra obehagliga tillfällen då barnet sett blomhav och därför upplevas som skrämmande (Valkenburg, 2004, s. 59-60).

Under fotbollsmatchen hörs tydligt ljudet från när självmordsbombaren spränger sig själv. Det och reporterns beskrivning av hur attacken fortlöpte blir extra otäckt eftersom de presenteras i en nyhetskontext. *“Inga skadades på själva fotbollsarenan men på flera platser utanför var det kaos. Nästan samtidigt på andra platser i Paris skedde flera skjutningar mot restauranger där folk satt och åt. Och så hände ännu en hemsk, sak på en konsert dog många människor i publiken när flera män gick in med vapen och sköt omkring sig.”* Studier har visat att barn blir mer skrämnda när materialet de får ta del av beskrivs som nyheter än när det beskrivs som fiktion (Walma van der Molen & Bushman, 2008).

Medan reportern pratar visas en karta över Paris där man får se vart dåden har inträffat. Om tittaren har någon kulturell eller geografisk koppling till Paris är det till och med så att känslan av trygghet på hemmaplan kan öka. Negativa händelser som sker icke lokalt ökar människors känsla av säkerhet där de själva befinner sig (Liska & Baccaglini, 1990).

I den här sändningen förklaras det ingående vad en terrorist är och vilka IS är. Bilden som förmedlas har en tydligt västerländskt synsätt. Att det förklaras ingående kan lugna eftersom känslan av ett odefinierbart hot minskar. Däremot anser vi att bildsättningen till klippet är olycklig eftersom det förekommer många närbilder på vapen och generellt känns bildvalet till det här inslaget väldigt hotfullt. Det går emot det Rönnberg skriver om att redaktionerna brukar försöka lugna genom att filma på håll och inte visa alltför otäckt material (Rönnberg, 2010, s 33).

Identifikation och kulturell gemenskap skapas också genom att vi får träffa svenska barn som på olika sätt berörs av det som hänt i Paris. Flickan utanför franska ambassaden i Stockholm, eleverna som målat franska flaggor och barnen på Franska skolan i Stockholm bidrar alla till en känsla av att även svenska barn berörs av det som hänt. Det kan öka rädslan eftersom forskning visar att människor blir mer rädda ju mer de kan identifiera sig med offren geografiskt och kulturellt (Box, Hale & Andrews, 1988).

Något som däremot lugnar är känslan av att inflytelserika personer har kontroll över situationen, hjälps åt och jobbar mot samma mål (Box, Hale & Andrews, 1988). Därför är det lugnande för tittarna att få veta att *“Ledare över i hela världen har gått ut och sagt att det som de här terroristerna har gjort är fruktansvärt och något som vill alla tillsammans ska hjälpas åt att stoppa”*. Att samtidigt visa korta klipp på när Obama, Merkel, Cameron och Löfven blir en effektiv metod för att lugna.

Lugnar gör också terrorforskaren Hans Brun som både påpekar att terrordåd i Europa är ovanligt och ger rådet att man inte behöver vara rädd men att man ska läsa på *“man ska komma ihåg att det är ovanligare i Europa än i många andra delar av världen”*. Han säger också att man ska skaffa sig information genom att exempelvis titta på Lilla Aktuellt och prata med vuxna vilket går i linje med att de flesta forskare och allmänheten i Sverige är överens om barn bör informeras om nyheter (Rönnberg, 2010, s. 47).

5.23. Sändning B

Den andra gången attackerna i Paris nämns i Lilla Aktuellt är på tisdagen den 17/11 2015. Inslaget är det andra i sändningen och innan visas ett inslag om barn som lyckats påverka en

tv-chef för att få ytterligare en säsong av deras favoritprogram. Inslaget om Paris börjar med att vi får se bilder på ledsna människor som kramas och sedan får vi se en närbild på en skylt som det står "varför?" på flera olika språk på. Reportern berättar att det hänt "otäcka saker i Frankrike huvudstad Paris. Över 100 människor dödades när några som kallades terrorister sköt och bombade på olika platser i staden." Det visas också en karta över vart Frankrike ligger och var i Frankrike Paris ligger. Tittarna får veta att "Polis och politiker i hela världen jobbar för att bekämpa terrorister."

Sedan sänds en skypeintervju med Tor som bor i Paris. Han får berätta om stämningen i staden efter dåden. Han säger att människor är sorgsna och att det är mycket polis och militär ute på gatorna. Att Tor berättar om stämningen och att människor är sorgsna gör att man lätt identifierar sig

Tillbaka i studion igen så säger programledaren att många barn har skrivit om sina tankar efter attackerna på Lilla Aktuelltts sajt. Vi får se några av kommentarerna i bild och de har blivit inlästa av barn. Programledaren berättar också att det nummer och adresser på Lilla Aktuelltts hemsida dit barn kan vända sig om de känner sig rädda eller vill prata med någon vuxen om vad som hänt. Sedan går programledaren vidare till nästa nyhet som handlar om Melodifestivalen (Lilla Aktuellt 17/11 2015).

5.24. Skrämmande och lugnande material

För andra gången nämns nyheten om attackerna i Paris i Lilla Aktuellt.

Inslaget innan handlar om barn som lyckats påverka en tv-chef för att få ytterligare en säsong av deras favoritprogram. Enligt Rönnberg försöker redaktionerna varva tynga nyheter med mer lättsamt material för att det inte ska uppfattas som så skrämmande (Rönnberg, 2010, s. 33).

När inslaget om Paris börjar får man se många ledsna människor och reportern berättar att det hänt "otäcka saker i Frankrike huvudstad Paris. Över 100 människor dödades när några som kallades terrorister sköt och bombade på olika platser i staden." Det visas också en karta över vart Frankrike ligger och var i Frankrike Paris ligger. Att de visar bilder på ledsna människor gör att man skapar sig en identifikation med personerna i bild. Frankrike som ligger både geografiskt och kulturellt nära Sverige gör också att man känner identifikation över det tragiska som har hänt och offren (Box, Hale & Andrews, 1988). Tittarna får veta att "Polis och politiker i hela världen jobbar för att bekämpa terrorister." vilket enligt Box, Hale & Andrews gör att man också skapar en trygghet.

Sedan sänds en skypeintervju med Tor som bor i Paris. Han får berätta om stämningen i staden efter dåden. Han säger att människor är sorgsna och att det är mycket polis och militär ute på gatorna. Att Tor berättar om stämningen och att människor är sorgsna gör att man lätt identifierar sig med nyheten och tar till sig den mer (Box, Hale & Andrews, 1988).

Tillbaka i studion igen så säger programledaren att många barn har skrivit om sina tankar efter attackerna på Lilla Aktuelltts sajt. Vi får se några av kommentarerna i bild och de har

blivit inlästa av barn. Detta skapar identifikation och gör att man påverkas mer av vad nyheten handlar om (Box, Hale & Andrews, 1988).

Programledaren berättar också att det finns nummer och adresser på Lilla Aktuellt's hemsida dit barn kan vända sig om de känner sig rädda eller vill prata med någon vuxen om vad som hänt. Enligt Rädda Barnens råd om att inte berätta mer än barnen frågar efter gör att detta kan skapa rädsla men eftersom en nyhetsrapportering omöjligt kan ta hänsyn till varje barns enskilda behov så kan vissa barn känna sig tryggare genom att prata med någon vuxen (Asker, 2017, 8 april).

5.25. Sändning C

Attackerna i Paris tas också upp i Lilla Aktuellt skola fredagen den 20/11 2015. Det är den första nyheten i sändningen. Programledaren beskriver det som hänt så här: *“Idag är det exakt en vecka sedan det hände otäckta saker i Frankrikes huvudstad Paris. Över 100 människor dödades när några som kallas terrorister sköt och bombade på olika platser i stan”*. Första inslaget är en sammanfattning av vad som hänt med material som vi analyserat i tidigare sändningar.

Inslaget efter inleds med att vi får träffa Brandon som är en fransk sexårig pojke. Han säger att terroristerna är *“väldigt, väldigt, väldigt elaka.”* Han är rädd för att han och hans pappa ska behöva flytta nu för att det är farligt i Paris. Hans pappa tröstar: *“Vi ska inte flytta. Paris är vårt hem”*. Brandon svarar: *“Men det finns skurkar, pappa!”* Pappan svarar: *“Ja, men det finns skurkar överallt.”* Sedan visas bilder på Eiffeltornet som är upplyst i franska flaggans färger, människor vid ett blomhav i Paris, en gata i Paris. Därefter visas bilder från en skola i Bordeaux. Eleverna (som inte presenteras med namn) berättar att de känner sig oroliga och en av dem beskriver hur hon hela tiden är orolig när hon är ute bland folk och hur hon känner sig mer misstänksam mot folk hon möter nu.

Sedan fortsätter klippet med Brandon med att pappan förklarar för sin son att blommorna är där för att skydda dem och att människor tänder ljus för att man inte ska glömma dem som dött. Reportern frågar om det känns bättre nu och Brandon ler försiktigt och svarar: *“Ja, det känns lite bättre.”*

Därefter går sändningen tillbaka till studion. Under Lilla Aktuellt skola avsnitten så sitter det alltid en skolklass med i studion och nu går programledaren ut i publiken och pratar med två barn om hur de fick reda på attackerna i Paris. Ett annat barn får berätta hur de har pratat om det i skolan och sett på Lilla Aktuellt.

Sedan berättar programledaren att säkerheten i Sverige höjts efter attacken och att polisen har gripit en man. Sedan kommer ett nytt inslag från en mellanstadieskola i utanför Stockholm. De har pratat mycket om det som hänt i Frankrike under senaste veckan och vi får se när de pratar om attackerna i klassrummet. Ett barn säger att han blir *“lite rädd ifall det ska hända här”*. Sedan intervjuas Anders Ygeman om säkerheten i Sverige efter attackerna i Paris. Han säger att *Säkerhetspolisen som är en del av polisen. De försöker hitta information som de har fått från andra länder och olika källor för att lägga ett pussel för att försöka se om vi kunde råka ut för ett attentat. Den vanliga polisen försöker va ute så mycket som möjligt i kollektivtrafik, på tunnelbanan och bussar, ställen där många människor rör sig. Både för att*

öka tryggheten för människor, men också för att se om de kan hitta någon som är misstänkt för att förbereda något attentat”

Anders Ygeman säger att man inte behöver vara rädd. *“Nej det finns inga platser man behöver undvika och det finns inget konkret hot mot någon plats eller några människor.”*

Sedan är vi tillbaka i klassrummet igen. Läraren ställer frågan i klassrummet om vad man ska göra ifall man känner sig orolig och en flicka svarar att man ska *“Prata med någon vuxen man känner sig trygg med och om man vill en kompis”*.

Tillbaka i studion så pratar programledaren med två andra elever om de har märkt att bevakningen i Sverige har ökat. En elev berättar att hen sett mycket polisbilar på väg till studion.

Programledaren avslutar med att uppmuntra att eleverna ska prata om vad en terrorist är i klassrummen och att det finns material på deras sajt som går att använda som stöd. Därefter går programledaren vidare med en nyhet om fotbolls EM (Lilla Aktuellt Skola 20/11 2015).

5.26. Skrämmande och lugnande material

Detta är den tredje sändningen om terrordådet i Paris Lilla Aktuellt gör.

Programledaren börjar med att beskriva händelsen: *“Idag är det exakt en vecka sedan det hände otäcka saker i Frankrikes huvudstad Paris. Över 100 människor dödades när några som kallas terrorister sköt och bombade på olika platser i stan”*. Att programledaren beskriver en negativ händelse är något som uppfattas skrämmande för barn (Valkenburg, 2004, s. 69-72).

Sedan är det dags att trädda den sexåriga franska pojken Brandon. Han säger att terroristerna är *“väldigt, väldigt, väldigt elaka.”* och att han är rädd att han och hans pappa ska behöva flytta nu för att det är farligt i Paris. Hans pappa tröstar: *“Vi ska inte flytta. Paris är vårt hem”*. Brandon svarar: *“Men det finns skurkar, pappa!”* Pappan svarar: *“Ja, men det finns skurkar överallt.”* Att Brandon får berätta vad han känner och vad han är rädd för gör att många barn kan identifiera sig med honom. De kanske också känner sig rädda. (Box, Hale & Andrews, 1988). Brandon får fråga allt han oroar sig för och Brandons pappa svarar på alla Brandons frågor. Nu skapar Brandon och hans frågor återigen identifikation. Det är en av lugnandestrategierna är att utgå från barnets perspektiv när redaktionerna rapporterar om obehagliga nyheter (Rönneberg, 2010 s. 33). När reportern frågar Brandon om det känns bättre nu ler Brandon försiktigt och svarar *“Ja, det känns lite bättre.”*

Man får sedan följa med till en skola i Bourdieu. En elev beskriver hur hon hela tiden är orolig när hon är ute bland folk och hur hon känner sig mer misstänksam mot folk hon möter nu. Nu fungerar identifikationen åt andra hållet. Man kan identifiera sig med eleven och känna sig mer misstänksam mot folk man möter (Box, Hale & Andrews, 1988).

Sedan intervjuas Anders Ygeman om säkerheten i Sverige efter attackerna i Paris. Han säger att *Säkerhetspolisen som är en del av polisen. De försöker hitta information som de har fått*

från andra länder och olika källor för att lägga ett pussel för att försöka se om vi kunde råka ut för ett attentat. Den vanliga polisen försöker va ute så mycket som möjligt i kollektivtrafik, på tunnelbanan och bussar, ställen där många människor rör sig. Både för att öka tryggheten för människor, men också för att se om de kan hitta någon som är misstänkt för att förbereda något attentat” Anders Ygeman säger att man inte behöver vara rädd. “Nej det finns inga platser man behöver undvika och det finns inget konkret hot mot någon plats eller några människor.” Att en auktoritetsperson som Anders Ygeman säger att polisen har jobbar hårt och har kontroll över situationen är väldigt lugnande (Box, Hale & Andrews, 1988). Även att händelsen har skett långt borta göra att människor i Sverige känner sig tryggare (Liska & Baccaglioni, 1990).

En elev i ett klassrum ger tips på vad man kan göra om man känner sig rädd *“Prata med någon vuxen man känner sig trygg med och om man vill en kompis”*. Även om alla barn fungerar olika så kan nog de flesta barnen identifiera sig med att de blir lugna av att prata med någon de känner sig trygga med (Box, Hale & Andrews, 1988).

5.27. Nyheter i Barnradion (f.d. Junior i P4) om terrordådet i Paris

5.28. Sändning D

Programmet sändes 10/11 år 2015. Sändningen börjar med att programledaren säger att det varit en annorlunda vecka. Han frågar sedan de två barnen i studion hur fick veta om terrordådet i Paris. Det ena barnet berättar att han såg matchen mellan Frankrike och Tyskland och att han hörde smällarna. *“Jag såg matchen mellan Frankrike och Tyskland och hörde smällarna. Jag trodde det var någon som festade och hade roligt.”* Efter matchen var slut fick han veta av sin mamma vad som hänt i Paris. Det andra barnet berättar att hon inte fick veta det förrän morgonen efter.

Programledare sammanfattar det som hänt: *“Allting började ju förra veckan när 120 oskyldiga människor dödades i Paris och många skadades där också. Och de här terroristerna genomförde attacker på sex olika platser och det har ju pratats väldigt mycket om det i nyheterna. Terroristerna sprängde bomber utanför fotbollsarenan men de gick också in på flera barer och restauranger och sköt människor. Och så gick de också in på en konsert och sköt på publiken där.”*

Sedan kommer reportern in i studion och hon och barnen pratar om vad terrorister vill. *“En terrororganisation är en grupp som använder våld och dödar oskyldiga människor. Det gör de för att de har egna idéer om hur de vill att samhället ska vara. För att få igenom sina idéer så vill de att folk ska bli rädda för dem och då skrämmer de folk på olika sätt. Tex. i Paris i förra veckan gick terroristerna bland annat in på en konsert och sköt ihjäl människor. Men de händer också att de spränger bilar eller sig själva i områden där det finns mycket folk.”* Lyssnarna får veta att det var terrororganisationen IS som låg bakom just den här attacken i Paris men att det finns flera olika terrororganisationer. *“Det finns olika terrororganisationer runt om i världen som har olika idéer om hur samhället bör se ut. Som typ vilka som ska bestämma i länderna.”*

Barnen frågar vad man gör för att försöka stoppa IS och reportern svarar: *“Det är flera länder i världen som krigar mot IS nu. T.ex USA, Frankrike och Ryssland har släppt bomber på platser där IS finns. Och efter det som hände i Paris har Frankrike sagt att de vill ha hjälp från fler länder i EU att kriga mot IS och vad Sverige ska göra är inte helt bestämt ännu. Men det man kan säga att Sverige redan gör nu är att de hjälper en grupp i Irak som är emot IS.”*

Ett av barnen frågar då om det finns någon risk för att det kan hända i Sverige?

Programledaren svarar: *“Polisen har sagt att man inte ska vara för orolig och att det är en rätt liten risk att det ska hända någonting men samtidigt har man höjt säkerheten i Sverige och man bevakar viktiga platser. Och så jobbar man jättemycket med att hitta personer som skulle kunna göra sådana här saker innan de gör det. Så de jobbar jättemycket med att det faktiskt ska bli säkert i Sverige och att sådant här inte ska hända.”*

Därefter sänds en intervju med Elin och Polly som är två svenska flickor som går på Svenska skolan i Paris. En av dem beskriver hur stämningen var dagen efter dådet: *“Det är poliser och militärer överallt. Och sen dagen efter var folk väldigt ledsna. Jag gick till affären och det var inte så bra stämning. När jag är där ibland annars så kommer personalen och typ skämtar med en och sådär men alla var bara ledsna.”*

Därefter fortsätter sändningen med inslaget 1000 modiga frågor och terrorattackerna nämns inte mer (Nyheter i Barnradion. F.d. Junior i P4 10/11 2015).

5.29. Skrämmande och lugnande material

Nyheter i Barnradion har en sändning om terrordådet i Paris. Man har med barn i studion som både får uttala sig, något som gör att andra barn kan känna identifikationen med (Box, Hale & Andrews, 1988). Man låter även barnen få ställa frågor vilket bidrar till att man visar barnets perspektiv, något som är en av lugnandestrategierna att utgå från när redaktionerna rapporterar om obehagliga nyheter (Rönneberg, 2010 s. 33).

När ett av barnen i studion berättar att han såg matchen mellan Frankrike och Tyskland, hörde smällarna och trodde att det var *“någon som festade och hade roligt.”* kan detta skapa rädsla i form av att många barn identifierar sig med att man tänker att ett ljud som man symboliserar med något positivt kan visa sig vara något negativt (Box, Hale & Andrews, 1988).

Programledaren börjar då förklara händelsen med att *“Allting började ju förra veckan när 120 oskyldiga människor dödades i Paris och många skadades där också. Och de här terroristerna genomförde attacker på sex olika platser och det har ju pratats väldigt mycket om det i nyheterna. Terroristerna sprängde bomber utanför fotbollsarenan men de gick också in på flera barer och restauranger och sköt människor. Och så gick de också in på en konsert och sköt på publiken där.”* Detta uttalande kan uppfattas som skrämmande dels för att barn blir rädda när negativ information presenteras av en nyhetsuppläsare (Valkenburg, 2004, s. 69-72) men också då det skapar identifikation för många (Box, Hale & Andrews, 1988). Många barn har varit på fotbollsarenor, på restauranger eller på konserter och kan då relatera till det nyheten handlar om.

Sändningen fortsätter därefter att berätta vad en terrororganisation är. *“En terrororganisation är en grupp som använder våld och dödar oskyldiga människor. Det gör de för att de har egna idéer om hur de vill att samhället ska vara. För att få igenom sina idéer så vill de att folk ska bli rädda för dem och då skrämmer de folk på olika sätt. Tex. i Paris i förra veckan gick terroristerna bland annat in på en konsert och sköt ihjäl människor. Men de händer också att de spränger bilar eller sig själva i områden där det finns mycket folk.”* Att använda ordet terror uppfattas som abstrakt och obehagligt för äldre barn (Smith & Wilson, 2009).

Man berättar sedan att *“Det är flera länder i världen som krigar mot IS nu. T.ex USA, Frankrike och Ryssland har släppt bomber på platser där IS finns. Och efter det som hände i Paris har Frankrike sagt att de vill ha hjälp från fler länder i EU att kriga mot IS och vad Sverige ska göra är inte helt bestämt ännu. Men det man kan säga att Sverige redan gör nu är att de hjälper en grupp i Irak som är emot IS.”* Detta är något barn kan uppfatta som lugnande. Man berättar att det är flera länder som tillsammans jobbar för att den här gruppen inte ska få bestämma. Något som kan visa på att myndigheter och polis har kontroll på situationen (Box, Hale & Andrews, 1988).

Sedan berättar man vad som händer i Sverige efter något sådant här. *“Polisen har sagt att man inte ska vara för orolig och att det är en rätt liten risk att det ska hända någonting men samtidigt har man höjt säkerheten i Sverige och man bevakar viktiga platser. Och så jobbar man jättemycket med att hitta personer som skulle kunna göra sådana här saker innan de gör det. Så de jobbar jättemycket med att det faktiskt ska bli säkert i Sverige och att sådant här inte ska hända.”* Polisen används som källa vilket får en lugnande effekt då forskning visar att människor blir lugnade av att auktoritetspersoner såsom polis och politiker verkar ha kontroll över situationen. Att auktoritetspersoner även berättar att det är ovanligt kan ses som extra lugnande (Box, Hale & Andrews, 1988).

Programmet avslutas med att två svenska flickor som bor i Frankrike som berättar att det är mycket som skiljer sig från det vanliga. *“Det är poliser och militärer överallt. Och sen dagen efter var folk väldigt ledsna. Jag gick till affären och det var inte så bra stämning. När jag är där ibland annars så kommer personalen och typ skämtar med en och sådär men alla var bara ledsna.”* Att barn berättar att människor är ledsna gör att andra barn kan känna identifikation och även känna igen sig i situationen där folk har varit väldigt ledsna. Detta kan leda till rädsla (Box, Hale & Andrews, 1988).

5.30. Kamratposten om terrordådet i Paris

5.31. Artikel E

Kamratposten nämner terrordådet med en mening i en artikel om flyktingkrisen som publicerades i deras tidning onsdagen den 9/12 2015. *“Efter att terrorister dödade många människor i Paris i november är de flesta länder oroliga.”*

Artikeln som handlar om flyktingkrisen består av en helsida där en stor bild och en faktaruta finns. Helsidan bredvid är en plocksida som handlar om bland annat bibliotek, en svensk som

får nobelpris och en fråga där barn fått svara på vad de gillar att spela på julen (Kamratposten 9/12 2015)

5.32. Skrämmande och lugnande material

Det Kamratposten nämner om dådet i Paris i artikeln är en mening "*Efter att terrorister dödade många människor i Paris i november är de flesta länder oroliga*". Meningen i sig kan uppfattas som skrämmande då man berättar om döda och att många länder är oroliga. Något som kan skapa rädsla då man kan skapa identifikation med offren (Box, Hale & Andrews, 1988). Men det faktum att terrordådet får så pass lite utrymme och faktiskt händer icke lokalt kan göra att vår trygghetskänsla ökar (Liska & Baccaglioni, 1990).

6. Slutdiskussion

Vår kvalitativa innehållsanalys visade att det både finns aspekter som skrämmer och aspekter som lugnar i nästan allt material vi analyserat. Resultatet visar också på några generella mönster som vi tycker är intressant att diskutera.

6.1. Identifikation både lugnar och skrämmer

Det som både skapade mest rädsla och trygghet var genom identifikation med barnen som kom till tals i de olika medierna. Kände sig barnen oroliga skapades ofta en känsla av rädsla medan om barnen som fick komma till tals var lugna så förmedlade det en känsla av trygghet. Oavsett medieslag så var det här den absolut vanligaste orsaken till både trygghet och rädsla. Kanske går det att i framtiden ta lärdom av det och vara ännu noggrannare med vilken känsla barn förmedlar i nyheter för barn om skrämmande ämnen.

6.2. De första sändningarna skrämmer mest

Genom vår kvalitativa innehållsanalys fick vi fram att de första sändningarna alltid var de mest skrämmande. Det gällde oavsett om vi tittade på Lilla Aktuellt eller lyssnade på Nyheter i Barnradion. Kamratposten publicerade bara en artikel eller krönika per tillfälle och kan därför inte analyseras utifrån den här aspekten. I både Lilla Aktuellt och Nyheter i Barnradion var det mycket information skulle förmedlas men de prioriterade inte så ofta att lägga tid på att förklara begrepp och skapa trygghet. De sändningar som skedde i ett senare skede fokuserade desto mer på att förklara, ge en känsla av att allting snart skulle gå tillbaka till det normala och förmedla att vi skulle gå starkare ur det här. Därav drar vi slutsatsen att det är av vikt att man uppmuntrar barn att titta/lyssna på alla sändningar och inte bara på den första sändningen efter en terrorattak.

6.3. Uppföljningar

Lilla Aktuellt och Nyheter i Barnradion publicerade ungefär lika stor mängd skrämmande och lugnande material. Lilla Aktuellt var dock varit bättre på att göra uppföljningar och att lugna i ett senare skede. Kamratposten som publicerade en artikel/krönika efter varje terrordåd gick inte att jämföra med de andra medierna eftersom de hade för lite publicerat material.

Ju längre tid från terrordådet rapporteringen skedde, desto mer låg fokus på trygghet och att visa att det mesta hade gått tillbaka till det normala. Hade man fler sändningar/publiceringar om händelsen skapades alltså mer tid för att lugna de som var rädda. Lilla Aktuellt som har mest sändningstid har alltså den bästa utgångspunkten för att skapa så mycket trygghet som möjligt. Nyheter i Barnradion som bara sänds en gång i veckan har inte samma utrymme att lägga på de olika terrordåden. Kamratposten som ger ut sin tidning månadsvis tar ett större helhetsgrepp på nyheter och sätter därför nyhetshändelser i ett större perspektiv.

7. Referenslista

- Albertsson, N. (Producent). (2017, 8 april). *Specialpodd lördagen den 8 april: Hemsk attack i Stockholm*. (Podcast). Hämtad från <http://sverigesradio.se/sida/avsnitt/887030?programid=3949>
- Andersson, U., Weibull, L. (2017). Litar vi på medierna. Andersson, U., Ohlsson, J., Oscarsson, H. & Oskarson, M. (Red.), *Larmar och gör sig till*. Göteborgs Universitet: SOM-institutet.
- Asker, A. (2017, 8 april). Psykolog: ”Berätta inte mer än barnen frågar efter”. *Svenska Dagbladet*. Hämtad 2017-09-05, från <https://www.svd.se/beratta-inte-mer-an-barnen-fragar-efter>
- Arvidsson, U. (2017). Terrorism. *Nationalencyklopedin*. Tillgänglig: <https://www-ne-se.ezproxy.ub.gu.se/uppslagsverk/encyklopedi/l%C3%A5ng/terrorism>
- Barnens rätt i samhället. (2017). *Så kan du prata med barn om händelsen i centrala Stockholm*. Hämtad 2017-09-04, från <https://www.bris.se/om-bris/aktuellt/sa-kan-du-prata-med-barn-om-handelsen-i-centrala-stockholm/>
- Box, S., Hale, C., Andrews, G. (1988) Explaining fear of crime. *British Journal of Criminology*. 28. 340-356. url: <http://heinonline.org.ezproxy.ub.gu.se/HOL/Page?public=false&handle=hein.journals/bjcrim28&page=340&collection=journals>
- Barsamian, D. (2001, juli - augusti). *They call all resistance “terrorism”*. *International Socialist Review*, issue 19. Tillgänglig: https://isreview.org/issues/19/Said_part2.shtml
- Buijzen, M., Walma van der Molen, J., Sondij, P. (2007) Parental Mediation of Children's Emotional Responses to a Violent News Event. *Communication Research*, 34(2), 212-230. doi: 10.1177/0093650206298070
- Findahl, O., Dunkels, E., Von Feilitzen. (2013). *Med egna ord. Barn och deras föräldrar om vad som kan vara obehagligt på internet*. Nordicom:Göteborg
- Ghersetti, M. (2000). *Sensationella berättelser: En studie av nyheter från Angola 1987 och om prinsessan Diana 1997 i dagstidningar, radio och TV*. Kungälv: Institutionen för journalistik och masskommunikation Göteborgs universitet
- Gustafsson, L. (2017, 10 april). Lilla Aktuellt: Här är barnens frågor om terrorattacken - och svaren på dem. *Metro*. Hämtad 2017-09-04, från <https://www.metro.se/artikel/lilla-aktuellt-har-ar-barnens-fragor-om-terrorattacken-och-svaren-pa-dem>
- Hvitfelt, H. (1985). *På första sidan: En studie i nyhetsvärdering*. Stockholm: Beredskapsnämnden för psykologiskt försvar
- Häger, B. (2015). *Reporter 2:a uppl.* Lund: Studentlitteratur.
- Kamratposten. (2017). *KP-Lukas om det som hänt i Stockholm*. Hämtad 2017-09-04, från <http://kpwebben.se/kp-lukas-om-det-som-hant-i-stockholm/>

- Kamratposten. (2017). *Prenumerera*. Hämtad 2017-12-11 från <http://kpwebben.se/prenumerera/>
- Liska, A., Baccaglini W. (1990). Feeling safe by comparison: Crime in the newspapers. *Social Problems*, 37(3), 360-374. url: <http://heinonline.org.ezproxy.ub.gu.se/HOL/Page?public=false&handle=hein.journals/socpro377&page=360&collection=journals>
- Myndigheten för samhällsskydd och beredskap. (2015). *Vad är terrorism?*. Hämtad 2017-09-04, från <http://www.sakerhetspolitik.se/Hot-och-risker/Terrorism/Vad-ar-terrorism/>
- Rönnerberg, M. (2010). *Från Barnjournalen via Lilla Aktuellt – till Häxan Surtants Rapport?: om barn, tv-nyheter, politik och medborgarskap*. Visby: Filmförlaget.
- Smith, S., Wilson, B. (2009). Children's Comprehension of and Fear Reactions to Television News. *Media Psychology*, 4:1, 1-26. doi: 10.1207/S1532785XMEP0401_01
- Statens medieråd. (2017). *Ungar och medier 2017*. Stockholm: Statens medieråd.
- Statens medieråd. (2016). *Ungar och nyheter*. Stockholm: Statens medieråd.
- TS Mediefakta. (2017). *Dagspress*. Hämtad 2017-12-11 från <https://ts.se/mediefakta-upplagor/dagspress/>
- Valkenburg, P. (2004). *Children's Responses to the Screen: A Media Psychological Approach*. Mahwah: Lawrence Erlbaum Associates, Inc., Publishers.
- Von Feilitzen, C. (2010). *Barn, unga och medierat våld. En sammanfattning av forskningens resultat*. Nordicom: Göteborg
- Weibull, L., Wadbring, I. (2014). *Massmedier. Nya regler för press, radio och tv i det digitala medielandskapet*. Stockholm: Ekerlids Förlag
- Walma van der Molen, J., Bushman, B. (2008) Children's Direct Fright and Worry Reactions to Violence in Fiction and News Television Programs. *The Journal of Pediatrics*, 153(3), 420-424. doi: 10.1016/j.jpeds.2008.03.036

8. Bilagor

9. Analysschema

9.1. Hur beskrivs händelsen?

- Hur beskrivs händelsen?
- Används ordval/ljud som kan uppfattas som skrämmande?
- Hur omnämns döda och skadade?
- Förklaras det att det är ovanligt med terrorbrott?
- Ges det tips på vad barn bör göra om de känner sig rädda?
- Försöker redaktionen skapa trygghet på andra sätt?
- Vad sänds före och efter inslaget om terrordådet?/Vad presenteras på samma uppslag?
- Bildsättning - vad syns?
- Går det att tolka som att attacken upprepas gång på gång?

9.2. Hur beskrivs terrorism?

- Hur förklaras det vad ett terrordåd är?
- Vad får tittarna/lyssnarna/läsarna veta om "terroristen"?
- Hur förklaras det vad en terrorist är?

9.3. Hur skapas identifikation och kulturell gemenskap genom nyhetsrapporteringen om terrordåd?

- Hur skapas kulturell gemenskap och identifikation?
- Kan tittaren/lyssnaren/läsaren urskilja att människor framställs som onda och goda?

9.4. Vem och vilka källor får uttala sig - och på vilket sätt?

- Vilka får komma till tals?
- Vilka källor används?
- Vem ställer frågorna?
- Hur får barn komma till tals i sändningen/texten?

10. Analysschema med svar

Lilla aktuellt

Sändning 1 = 10/4 2017

Sändning 2 = 11/4 2017

Sändning 3 = 13/4 2017

Sändning 4 = 20/4 2017

Sändning 5 = Lilla aktuellt skola 21/4 2017

Sändning A = 16/11 2015

Sändning B = 17/11 2015

Sändning C = Lilla aktuellt skola 20/11 2015

Nyheter i Barnradion (f.d. Junior i P4)

Sändning 6 = specialsändning 8/4 2017

Sändning 7 = nyhetsändning 15/4 2017

Sändning D 10/11 2015

Kamratposten

Krönika 8 = Krönika 8/4 2017

Artikel E = 9/12 2015

10.1. Hur beskrivs händelsen?

Hur beskrivs händelsen?

1. "När en man i en lastbil med flit körde in i massa människor."
2. Främst som attack men också som terrorbrott.
3. Hemska terrorattack.
4. Barnen förklarar deras upplevelse efter händelsen. Med fokus på att det känns bättre nu.
5. "Hemska terrorattack"
6. "Hemska attack". "En lastbil körde rakt in i människor på drottninggatan i centrala stockholm. Lastbilen hade stulits tidigare under dagen. Efter att lastbilen hade kört på människor så kraschade rakt in i ett varuhus."
7. "Hemska attacken." "En man stal en lastbil och körde rakt in i människor på en shoppinggata" Tidigare nämns att det är i Stockholm. "
- 8." Igår, den 7 april strax innan klockan 15, skedde en attack i Stockholm. En lastbil stals, bara några hundra meter från KP-redaktionen. Bilen kördes i hög fart drygt 600 meter på gågatan Drottninggatan, och kraschade in i varuhuset Åhléns. Många blev påkörda."
 - A. " Många människor i Paris dog i flera hemska attacker i fredags." "Inga skadades på själva fotbollsarenan men på flera platser utanför var det kaos. Nästan samtidigt på andra platser i Paris skedde flera skjutningar mot restauranger där folk satt och åt. Och så hände ännu en hemska sak på en konsert dog många människor i publiken när flera män gick in med vapen och sköt omkring sig."
 - B. "Otäcka saker i Frankrike huvudstad Paris. Över 100 människor dödades när några som kallades terrorister sköt och bombade på olika platser i staden."

- C. "Idag är det en vecka sedan det hände otäcka saker i Frankrikes huvudstad Paris. Över 100 människor dödades när några som kallas terrorister sköt och bombade på olika platser i stan".
- D. "Förra veckan var det terrorattentaten i Paris och så har man pratat mycket om det här den här veckan." "Allting började ju förra veckan när 120 oskyldiga människor dödades i Paris och många skadades där också. Och dem här terroristerna genomförde attacker på sex olika platser och det har ju pratats väldigt mycket i nyheterna" "Jag såg matchen mellan Frankrike och Tyskland och hörde smällarna. Jag trodde det var någon som festade och hade roligt." "Terroristerna sprängde bomber utanför fotbollsarenan men de gick också in på flera barer och restauranger och sköt människor. Och så gick dem också in på en konsert och sköt på publiken där."
- E. "Efter att terrorister dödade många människor i Paris i november är de flesta länder oroliga."

Används ordval/ljud som kan uppfattas som skrämmande?

- 1 "Attack" ledsam musik, kyrkklocka, "Hemsk sak",
- 2 "Hemska attacken" "Terrorbrott" sirener hörs i bakgrunden.
3. "Attack"
- 4 "Attack"
5. "Attack"
6. "Attack" "Döda" "Skadade"
7. "Hemska attacken." Barn kommenterar att de har sett bilder med mycket blod.

Terrorganisationen IS.

8. "Attack"
 - A. "Hemska attacker." Man hör en bomb. Man hör sirener. Bilder på soldater från IS som håller vapen.
 - B. Militär. "Attack."
 - C. "Otäcka händelser."
 - D. "Hot mot Sverige"
 - E. "Dödade"

Förklaras att det är ovanligt med terrorbrott?

1. Nej.
2. Ja. "Terroristbrott är väldigt ovanliga."
3. Nej.
4. Nej
5. Nej.
6. Ja. "Det är väldigt ovanligt att sådana här saker händer i Sverige."
7. Nej.
8. "Det här var en extremt ovanlig händelse i Sverige. Risken för att man ska drabbas av något liknande är nästan noll."
 - A. Ja. "Man ska komma ihåg att det är ovanligare i Europa än i många andra delar av världen." (sagt om terror)
 - B. Nej.
 - C. Nej.
 - D. Nej.
 - E. Nej.

Ges det tips på vad barn bör göra om de känner sig rädda?

1. “Ta hjälp och berätta. Alltså ta hjälp av vuxna. Det första man tänker är kanske en förälder men det behöver det inte vara. Det kan vara en vuxen på skolan, en kurator och man kan höra av sig till BRIS, där jag jobbar, och få prata hur man känner och tänker. Viktiga är att man inte sitter ensam med tankarna och känslorna utan man delar med sig av dem till någon och berättar hur det känns. Kolla och lyssna inte. Man behöver alltså inte titta på nyheterna eller läsa om den här händelsen.”
2. Nej.
3. Nej.
4. Nej.
5. Nej.
6. “Se till att man inte är ensam med sin oro och sin rädsla utan att man ska söka upp någon och vara tillsammans med, någon som man känner sig trygg med och det är ofta en vuxen. Behöva låta bli att för mycket tänka på det. Man kan försöka låta bli att vara mitt i det (rapporteringen), försöka stänga av, inte kolla mobilen hela tiden, så utsätt dig inte för att vara mitt i det hela tiden. Tänka på att det här är en mycket ovanlig händelse och man kan tänka på att det finns väldigt många nu som jobbar allt vad de kan, dels för att ta reda på vad som hände, hur det kunde gå till, det som hände, och se till att det inte händer igen.”
7. Nej
8. “Många av er kommer att vilja prata om det som hänt. Gör det i så fall! Prata med en vuxen du litar på. Fråga alla frågor du vill ställa. Vuxna är ofta bättre på att svara än vad man tror. Andra av er kommer inte alls att vilja prata om det hemska som hänt. Gör inte det i så fall – alla bestämmer själva vad de vill prata om och när.” Tipsar även om att kolla på Lilla Aktuellt eller ringa/chatta med BRIS.
 - A. “Det är bra att du som är lite yngre kollar tillsammans med en vuxen.”
Tipsar om att skriva av sig på deras sajt och att prata med någon vuxen.
 - B. På nätet finns tips och nummer/adresser hur man ska göra om man är rädd.
 - C. “Prata med någon vuxen man känner sig trygg med och om man vill en kompis.”
 - D. Nej.
 - E. Nej.

Försöker redaktionen skapa trygghet på andra sätt?

1. “Om du är lite yngre så kan det vara bra att kolla tillsammans med en vuxen. Du kanske kommer på frågor eller vill prata om det du ser”. “Polisen har gripit en person som de tror körde lastbilen och en till som de tror hjälpte till.” Många poliser jobbar nu hårt med att ta reda på exakt vad som hänt och varför det hände.” Reportern berättar att det gick bra för alla Nils klasskompisar. Inslaget om Nils avslutas med att Nils mamma bjuder på kanelbullar. Reportern berättar att Nils och hans familj ska åka bort på resa över påsklovet. “Att känna sig ledsen, orolig eller på andra sätt må dåligt är helt normalt efter det som hänt. Man pratar med BRIS om vad man kan känna.

2 “Mannen som polisen är säkra på gjorde det ska häktas. Det betyder att han ska fortsätta sitta inlåst tills det har bestämts vilket straff han ska få.” “Polisen och politiker jobbar hårt för att sådana här saker aldrig ska hända Sverige samarbetar också hårt med andra länder över hela världen för att stoppa terrorismen och de personer som begår terrorbrott”

3. Man visar bilder på en blommig polisbil och ett hav av gosedjur. Man har fokuserat på att alla gosedjur polisen fick efter attacken ska lämnas till behövande barn.

4. Man följer upp Nils som fick uttala sig i första sändningen och var rädd. Nu är han inte lika rädd. Visar att allt som är vanligt igen. Glad musik. Barnen säger att “alla var okej”.

5. “Polisen har tagit fast han som körde lastbilen”

6 Polisen har tagit fast en man som är misstänkt för terroristbrott. Det är faktiskt en liten tröst att det är så många människor runt om i världen som tänker på oss just nu. Man pratar med BRIS om vad man kan tänkas känna efter attentatet.

7. Man pratar om vikten av att inte sprida bilder eller rykten eftersom det kan skapa onödigt oro, få polisen att lägga resurser på fel saker eller man kan riskera att hänga ut oskyldiga. Man förklarar att det finns mycket fake-bilder på sociala medier och att man inte ska tro på allt man läser.

8. “Men nu i dag känner jag mig bara fast besluten att leva som vanligt med min familj , mina kollegor och mina vänner – inte vara rädd, ha roligt! Jag tror nämligen att den eller de som gjorde attacken vill att jag ska vara rädd och ha tråkigt. Men det kan de glömma!”

- A. Ledare över i hela världen har gått ut och sagt att de som de här terroristerna har gjort är fruktansvärt och något som vill alla tillsammans ska hjälpas åt att stoppa. Man visar bilder på stora ledare som Obama, Merkel, Cameron och Löfven. “Man ska komma ihåg att det är ovanligare i Europa än i många andra delar av världen.” Man behöver inte vara rädd men man ska lära sig så mycket man kan om det här problemet. Tex. titta på lilla Aktuellt och prata om det här i skolan tillsammans med sina lärare, med sina föräldrar och läsa tidningen och följa med nyheterna så gott det går.”
- B. “Polis och politiker i hela världen jobbar för att bekämpa terrorister.”
- C. Polisen i Sverige jobbar extra mycket med säkerheten just nu. En man i Sverige greps. Anders Ygeman säger att det inte finns någon anledning till att vara orolig utan att polisen och regeringen nu jobbar för att människor ska känna sig trygga här. Och att det inte finns inga platser man bör undvika eller att det finns något konkret hot mot Sverige.
- D. “Det är flera länder i världen som krigar mot IS nu. T.ex USA, Frankrike och Ryssland har släppt bomber på platser där IS finns. Och efter det som hände i Paris har Frankrike sagt att de vill ha hjälp från fler länder i EU att kriga mot IS och vad Sverige ska göra är inte helt bestämt ännu. Men det man kan säga att Sverige redan gör nu är att dem hjälper en grupp i Irak som är emot IS.” “Polisen har sagt att man inte ska vara för orolig och att det är en rätt liten risk att det ska hända någonting men samtidigt har man höjt säkerheten i Sverige och man bevakar viktiga platser och så jobbar man jättemycket med att hitta personer som skulle kunna göra sådana här saker innan de gör det. Så de jobbar jättemycket med att det faktiskt ska bli säkert i Sverige och att sådant här inte ska hända.”

E. Nej.

Hur omnämns döda och skadade?

- 1 "Flera personer blev påkörda och skadades och några så allvarligt att de dog. En av dem var en elvaårig flicka".
 - 2 Det nämns inte
 - 3 De nämns inte.
 4. De nämns inte.
 5. De nämns inte.
 6. "4 Människor har dödats och 15 personer som skadades och fördes till sjukhus."
 7. "Flera personer skadades och några dog." "Bland annat en 11-årig flicka."
 8. "Många blev påkörda. Fyra personer dödades och nio personer skadades så allvarligt att de fortfarande vårdas på sjukhus."
- A. Man berättar att folk har dött men det ges ingen mer information.
- B. "Över 100 dödades."
- C. "Över 100 dödades"
- D. "när 120 oskyldiga människor dödades i Paris och många skadades där också."
- E. Efter att terrorister dödade många människor i Paris i november är de flesta länder oroliga.

● **Vad sänds före och efter inslaget om terrordådet/ vad presenteras på samma uppslag?**

1. Sändningen startar med terrordådet och följs av vädret.
 2. Tredje inslag i sändningen. Inslag om vattenbrist innan och tävling med islandshäst efter. Inslaget om attacken avslutas med att man pratar om att Oskar Linnros precis släppt en låt som heter psalm för skolgårdar som många funnit tröst i efter attacken.
 3. Första inslaget. Inslaget följs av ett inslag om halka.
 4. Första inslaget. Följs av ett inslag om protester i Venezuela.
 5. Första inslaget på sändningen. Följs av fritt skolval.
 6. Hela sändningen handlar om terrordådet.
 7. Inslaget innan handlar om att allt fler skänker pengar till hjälporganisationer. Inslaget efter handlar om en tjej som har blivit stor på appen Musical.ly.
 8. En krönika.
- A. Första inslaget på sändningen. Följs av ett inslag om fotboll.
- B. Inslaget innan handlar om elever som lyckats påverka en tv-chef för att få ett ny säsong av ett program och inslaget efter handlar om Melodifestivalen.
- C. Första inslaget på sändningen. Följs av fotbolls EM.
- D. Det är det första inslaget på sändningen. Följs av inslaget "1000 modiga frågor"
- E. En artikel om flyktingkris varav en mening berör terrordådet i Paris.

● **Bildsättning - vad syns?**

1. Gråtande människa, tyst minut på plattan, bilder på blommor på gatan, tysta/sorgsna människor på drottninggatan, platsen en kort stund efter attentatet - rök, polis och brandbil syns, lastbilen i i åhlens, dock polis i samma bild, Bild på barn som lämnar blommor. Studiopratt, Nils visar konversationer i sin mobil om attacken, Majblommor. Klipp på kontorslandskap. Man staplar upp tips punkterna vad man ska göra om är rädd. Trasigt trafikljus där skylten med drottninggatan ligger på marken.

2. Blomvägg, polis, stillsamma människor (ej gråtandes), ambulans, brandkår, polis, brottsplatsen, bild på lastbil in i åhlens, dock avspärrat och polisen där, blommor på polisbil. Mkt klippbilder på poliser, stefan löfven framför flaggan, Oskar Linnros vid piano, intervju vid pianot, drottninggatan med ett röktäcke (med pianomusik i bakgrunden), Tyst minut på plattan, skolgårdsbilder, intervjubild på parkbänk.
3. Polisbil täckt av blommor. Rött ballonghjärta. Gosedjur. Poliser med händerna fulla av gosedjur.
4. Bilder på "en vanlig" dag på drottninggatan. Pappa som har sin dotter på axlarna och vinkar till kameran. Bild på vägg med texter om händelsen. Barnen står på drottninggatan.
5. Barn på en skola i Luleå som har gjort ett kollage för att hedra de drabbade i attacken i Stockholm. Barn håller händerna som i ett hjärta. (Några vinkar dock glatt och gör peace tecknet)
 - A. Ledsna barn. Liten kille lägger ner blommor. Blommor, fransk flagga, brev. Bilder på en fotbollsmatch. En karta över vart attackerna skedde. Bilder på räddningspersonal och fordon. Bilder på Obama, Merkel, Cameron och Löfven. Tidningar. Brev från terrorgruppen IS. Ett folkhav där det utbrutit kaos. Tre personer står på ett tak med IS-flagga och gör IS-tecknet. Bilkaravan med soldater från IS som håller vapen och flaggor. Franska flaggan på halvstång. Bilder från franska skolan i Stockholm. Barn som bläddrar i tidningar som handlar om terrordådet i Frankrike.
 - B. Ledsna människor. Människor som kramas. En skylt med texten "Why?" Bild på vart Frankrike ligger och vart Paris ligger. Militärer. Poliser med vapen och skyddsväst. Polisbil. Bilder från webben.
 - C. Eiffeltornet i Paris som lyser i frankrikes färger. Människor vid ett blomhav. En gata i Paris. Bilder från en skola i Frankrike. Bilder från Sverige. En polisbil. En skola i Sverige. En intervju med Anders Ygeman.
 - D.-
 - E. -

● **Går det att tolka som att attacken upprepas gång på gång?**

1 Egentligen inte. Däremot nämns att det hålls en tyst minut i flera städer. Bla Stockholm, Göteborg, Umeå och Karlstad. Kanske är tyst minut ett lite oklart begrepp och det kan vara svårt att förstå varför fler städer rabblas upp?

2. Nej
3. Nej
4. Nej.
5. Nej.
6. Ja, ev eftersom döda nämns flera gånger.
7. Nej
8. Nej.
- A. Nej. Men man visar tydligt att flera attacker inträffar samtidigt.
- B. Nej.
- C. Nej.
- D. Nej.
- E. Nej

10.2. Hur beskrivs terrorism?

- **Hur förklaras det vad ett terrordåd är?**

1. "Det kallas för ett terrordåd." Första gången terror nämns är 1 min och 50 sek in i sändningen.
2. Ja, indirekt i och med att de förklarar terrorister.
3. Nej
4. Nej.
5. Nej.
6. Nej.
7. Nej
8. Nej.
 - A. Det förklaras vilka som gjorde dådet i Paris. Och vad en terrorist är. "Det innebär att en grupp människor försöker använda sig av olagliga metoder genom våld och hot. Så försöker man skrämman fram förändringar i samhället i ett visst land eller en viss del av världen. Man är missnöjd med hur samhället ser ut och man vill ändra på vissa saker. Och dom anser man att man bara kan förändra med hjälp av hot och våld."
 - B. Nej.
 - C. Nej.
 - D. Ja, indirekt i och med att de förklarar terrorister.
 - E. Nej.

- **Vad får tittarna/lyssnarna/läsarna veta om "terroristen"?**

1. Att det är en man.
2. Att det är en man.
3. Ingenting.
4. Ingenting.
5. Ingenting.
6. Man.
7. "Mannen som körde lastbilen greps av polisen på kvällen efter attacken och har erkänt att det var han som gjorde det. mannen är 39 år gammal och kommer från landet uzbekistan. På sociala medier kan man se att han har haft kontakt med folk som gillar terrororganisationen IS. Men man vet inte ännu varför mannen gjorde det här"
8. Att det är en man och att han tros ha kopplingar till IS.
 - A. Att det var män. De som gjorde det här var en grupp terrorister, de hade nog planerat att göra attackerna och bestämt att de skulle ske ungefär samtidigt."
 - B. Ingenting.
 - C. Ingenting.
 - D. Det är terrorgruppen IS. De sprängde utanför en fotbollsmatch, sköt inne på restauranger och barer och sköt oskyldiga på en konsert.
 - E. Ingenting.

- **Hur förklaras det vad en terrorist är?**

1. "Terrorister som gör sådana här saker de vill liksom med våld visa vad de tycker. De vill ha uppmärksamhet och de vill att folk ska bli rädda och i Lilla Aktuellt imorgon kommer vi prata mer om det här och varför det är såhär. det kan vara lite klurigt."

2 “Terroristen vill skada och skrämman oskyldiga genom våld. Genom att göra attacker får de uppmärksamhet. Terrorister vill också ändra på hur ett land styrs så att det blir som de vill. Men i en demokrati där ju alla som bor i ett land är med och bestämmer funkar det inte så.”

3. Nej.

4. Nej.

5. Nej.

6. Nej.

7. Nej.

8. Nej.

A. “ I ett brev skriver terroristerna som hör till gruppen IS att det var dem som gjorde de här hemska attackerna i Paris. Den här gruppen har gjort liknande saker tidigare tex. i Libanon och Tunisien. De dem vill är att skapa ett eget land med egna regler och de använder våld mot de som tycker annorlunda än de själva.” “Terrorister vill alltså skrämman och de är många som blir just rädda av de här händelserna och de är precis det som terroristerna vill.”

B. Nej.

C. Man hänvisar till att prata om vad en terrorist är i klassrummen eller att gå in på deras sajt och läsa mer om det.

D. “En terrororganisation är en grupp som använder våld och dödar oskyldiga människor. Det gör dem för att de har egna idéer om hur de vill att samhället ska vara.” “För att få igenom sina idéer så vill de att folk ska bli rädda för dem och de skrämman de folk på olika sätt. Tex. i Paris i förra veckan gick terroristerna bland annat in på en konsert och sköt ihjäl människor. Men de händer också att de spränger bilar eller sig själva i områden där det finns mycket folk.” “Det finns olika terrororganisationer runt om i världen som har olika idéer om hur samhället bör se ut. Som typ vilka som ska bestämma i länderna.”

E. Nej.

10.3. Hur skapas identifikation och kulturell gemenskap genom nyhetsrapportering om terrordåd?

- **Hur skapas kulturell gemenskap och identifikation?**

1. Nils 11 år berättar om att han var på drottninggatan när attacken skedde. Han beskriver hur han gömde sig, att han grät och var väldigt rädd. Han berättar även att han messade med sina kompisar och att de försökte lugna ner varandra. När det kommer till vad barn har kommenterat om händelsen på deras sajt så läses de kommentarerna upp av barn.

2. Terrordåd har hänt i Europa och andra delar av världen.”I London var det för några veckor sedan en liknande attack som i Stockholm”

3. Genom bilder på människor och en polisbuss täckt i blommor. Man pratar även om hur man går vidare efter något så hemskt.

4. Genom att barn får uttala sig.

5. En skola i Luleå har gjort teckningar och dikter för att hedra offren i Stockholm.

6. Man förklarar att drottninggatan är en stor shoppinggata i Stockholm. Ögonvittne berättar om händelsen och att han har sett minst tre döda. Man berättar också att det har hänt på flera ställen i världen. Man pratar om hur Paris tände upp Eiffeltornet i Sveriges färger men även hur länder som USA, Ryssland, Tyskland, Finland,

Grekland, Nederländerna, Spanien och Storbritannien hedrar Sverige. Man berättar att människor ställde upp för varandra inom Sverige. "Okej, sa man, du kommer inte hem - kom hem till mig istället, jag fixar en pizza så äter vi det här tills det har lugnat ner sig lite." Att man även hjälper folk att ta sig hem.

7. Barn får uttala sig.

8. Liknande bil-attacker har skett mot London, Berlin och Nice det senaste året.

- A. I Frankrike och många delar av världen visar att de är arga och ledsna. Man visar Frankrikes flagga. Man visar bilder och intervjuar barn utanför franska ambassaden i Stockholm. Man håller en tyst minut utanför franska ambassaden. Ledare över hela världen har uttalat sig. Hälsningar från elever i Karlskrona som målat Franska flaggan. Man pratar med elever på Franska skolan i Stockholm som har familj i Frankrike.
- A. Man visar vart Frankrike och Paris ligger.
- B. Ett litet barn "Brandon" säger att han är rädd och att de nog kanske måste flytta. Pappan tröstar honom och säger att de inte behöver flytta och att terroristerna har vapen men att de har blommor. Barn berättar att de är oroliga. Ett barn berättar att han blir orolig när Sverige höjer sin beredskap.
- C. Man nämnt hur länder samarbetar för att kriga mot IS. Två svenska flickor som går i Svenska skolan i Paris intervjuas. En av flickorna berättar "Jag blev ledsen och typ chockad och rädd." "Det är poliser och militärer överallt. Och sen dagen efter var folk väldigt ledsna. Jag gick till affären och det var inte så bra stämning. När jag är där ibland annars så kommer personalen och typ skämtar med en och sådär men alla var bara ledsna."
- D. Man förklarar att man många länder är oroliga.

● **Kan tittaren/lyssnaren/läsaren urskilja att människor framställs som onda och goda?**

1. Nej.
2. "Hur kan någon vara så ond och vilja skada så mycket" Reportern om terroristen.
3. Ja, polisen framställs som goda som ger bort sina gosedjur till mer behövande barn.
4. Nej.
5. Nej.
6. Ja, goda människor är de som ställer upp för varandra efter attentatet.
7. Nej.
8. Terroristerna framstår som onda.
 - A. Goda människor sörjer. Man pratar om IS och visar bilder men man är inte dömande.
 - B. Terrorister framställs som onda.
 - C. Terroristerna framställs som onda.
 - D. Ja, länder som krigar mot IS framställs som goda. IS framställs som onda.
 - E. Terroristerna framstår som onda.

10.4. Vem och vilka källor får uttala sig - och på vilket sätt?

● **Vilka får komma till tals?**

1. Programledaren, reportrar, två systrar (namnges med för och efternamn), Nils, Jonas på BRIS, Barn som kommenterar på webben.
2. Programledare, Reporter, Stefan löfven, Oskar Linnros

3. Programledaren, reportern, Polisen som ska lämna över gosdjuren de fått till bättre behövande.
4. Programledaren, Sex stycken barn och speakern.
5. Barn på en skola i Luleå. Namnges inte. Programledare, reportrar.
6. Martin Svenningsen (Jobbar på SR/Vittne), programledaren, Stefan Löfven, Producenten för barnradion, En kvinna som jobbar på BRIS
7. Programledaren, Barnpanel, Anna Nyman, myndigheten för samhällsskydd och beredskap.
8. KP:s chefredaktör Lukas Björkman.
 - A. Programledarna, reportern, ett par i Frankrike, ett barn utanför svenska ambassaden. Hans Brun som är terroristforskare. Elever på franska skolan.
 - B. Ett barn som bor i Paris, programledaren och reportrar. Barn som har kommenterat på nätet.
 - C. Brandon (Liten kille ca. 4 år) och Brandons pappa. Barn på en skola i Frankrike (Får inga namn). Barn i publiken (Får förnamn). Programledare. Reporter. Anders Ygeman (Sveriges inrikesminister) Barn på en skola i Sverige (Får för och efternamn)
 - D. Två barn i studion (De får för och efternamn), Programledaren, reporter, två tjejer som går på en skola i Paris (Får för och efternamn).
- E. Ingen.

- **Vem ställer frågorna?**

1. Programledare, reportrar.
 2. Reportern ställer retorisk fråga + reporter på linnros intervjun.
 - 3 Reportern
 - 4.Reportern
 5. Inga.
 6. Programledaren
 7. Programledaren
 8. Ingen.
- A. Programledaren och reportrar.
 - B. Programledaren och reportrar.
 - C. Programledaren och reportrar.
 - D. Programledaren och barnen.
 - E. Ingen.

- **Hur får barn komma till tals i sändningen/texten?**

- 1 Två systrar med för och efternamn berättar om hur det känns och varför de ska lämna blommor. Barn har fått rösta på webben om de har följt nyhetsrapporteringen om attacken. Nils, 11 år, får berätta om att han var på drottninggatan när det hände. Barn kommenterar på webben (Ledsen musik i bakgrunden)
2. Barn kommer inte till tals.
3. Barn kommer inte till tals.
- 4 Ja. Ett gäng klasskompisar berättar om när de var på drottninggatan under attacken. De får för och efternamn.
5. Barn på en skola i Luleå. De får inga namnskyltar.
6. Barn kommer inte till tals.

7. Ja, två barn med för och efternamn. De får kommentera händelsen och känslorna kring. Barnen sitter i en nyhetspanel.

8. Barn får inte komma till tals.

- A. Ett barn utanför Franska ambassaden. Hon får för och efternamn. Barn får rösta på webben hur de känner sig. Svaret: "S" Barn från Karlskrona visar teckningar på Franska flaggan. Elever från franska skolan pratade om hur de kände sig. Får för och efternamn.
- B. Ett barn, Tor, som bor i Paris och barn som kommenterat på nätet.
- C. Brandon (liten kille i Paris), barnen i publiken (Får förnamn) och barn i ett klassrum på en skola i Sverige (Får för och efternamn). Barn i en skola i Frankrike.(Får inga namn).
- D. Barnen i studion får både berätta hur de känner och ställa frågor. Barnen i Paris får beskriva hur de upplevde terrordådet och vad som sker i Paris nu.
- E. Barn kommer inte till tals.

● **Vilka källor används?**

- 1. Barnen som hör av sig till BRIS.
- 2. Polis
- 3. Inga.
- 4. Inga.
- 5. Inga.
- 6. Polisen. Forskare (ej namngiven).
- 7. Inga.
- 8. Inga.
 - A. Inga.
 - B. Inga.
 - C. Inga.
 - D. Polisen.
 - E. Inga.